

پاڻ ۾ رهندڙن

منتدى إقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

نووسينئر: سيد قوتب
و هم در در نه نوه ر

بۆدبەزاندنی جۆرهە کتێب: سەردانی: (مَنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

لتحميل انواع الكتب راجع: (مَنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

پراي دانلود کتایه‌ای مختلف مراجعه: (مَنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

www.lqra.ahlamontada.com

www.lqra.ahlamontada.com

للكتب (کوردی ، عربی ، فارسی)

پەيامە روحيە کان

نوسینی: سەيید قوتب

و/ هەردی ئەنەر

په‌یامه روحیه‌کان

نووسینی : سه‌یید قوتب

ومرگ‌یرانی له فارسیه‌وه: ههردی نه‌نومر

پیدا‌چونه‌وه‌ی : ههردی نه‌نومر

نۆره‌ی چاپ : چاپی یه‌که‌م

تیراژ : ۱۰۰۰ دانه

سالی چاپ : ۲۰۱۳

نرخ : (۳۰۰۰) دینار

له به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی کتێبخانه گشتیه‌کان

ژماره‌ی سپاردن (۲۶۱۵) ی سالی (۲۰۱۳) ی پێدراوه

دهسپیک...

ئاشنايه تيم له گهژ سهید قوتب ئاشنايه تيه کی
روحيا نه یه.. هەر بویه ئەم په یامه روحیا نه م خسته
بهردەم ئیوهی خوشه و یست، نهک من هەر که سیک
وته کانی سهید قوتب لیویاران بکات ئاوا دهیته
روحی.. چونکه سهید قوتب نووسینه کانی له سەر
(په یامه روحیه کان)ه!!..

په یامه روحیه کان ئەو وتانه ن که (سهید قوتب) ی
له سەر له سیداره درا... ئەوهی ئەم چەند لاپه رەدا
ده یخوینسته وه چەند بابە تیککی روحین که گیان به لاشه
مردووه کاندە دهکات.. گیان به بهر دڵ و میشتکی
مردوودا دهکات!!..

چیژ وەرگرتن له قورنان کاتی چیژی لی وەرده گیردری که
ئەو چیژە وەرگیرابی وەک سهید خوئی له پیشه کی
تهفسیره کهیدا باسی دهکات.. خه لاتیکی خوایه!
له کاتی خویندنه وهی ئەم چەند لاپه رەدا دهتوانین
به تایبەت له تهفسیری سوپه تی (الاخلاص) دا له شاکاره
به ناوبانگه کهی (فی ظلال القرآن) که وەرمرگرتوه هزری
سهید بو ئەو که سانه روون دهکاته وه که گومانیان له
شهید بوونی هدیە!

سەید قوتب.....

پاش ئەو سەید روو سەرەکیەکی ئەمریکا لە
بەشینکی کتێبە دەخاتە روو کە ئەویش ئیسلامی
ئەمریکایە، ئەمریکای ئیسلامی ئەو ئیسلامی
ئەمریکا دەبێتە روو و دەیهوێ! بە تەواوی لە چەند
دێریکی کورت و پوختدا شی دەکاتەو.

خۆم هیچ کاتێ لە شەئنی ئەویدا نابینم توێژنەو و
خوێندنەو بو بابەتەکانی سەید بکەم نەك من هەر
کەسێ وەك ئەو ژیا ئەتوانین بڵێن ئەو بەراستی شایەنی
ئەوێ (پەيامە روحیەکان)ی سەید شی بکاتەو و وەکو
وانە بە تاکی کوردی موسلمان بڵێتەو تا عەقیدە
خۆیانی پێ خاوەن بکەنەو.. نەك ئەم کتێبە بەلکو
هەموو نووسراوەکانی تری سەید (پەيامی روحین) بوێ
ئەم چەند بابەتە کە وەرگیری هێ سەید قوتب و لەم
کتێبەدا کوێ کردەو و ناوم نا (پەيامە روحیەکان).. بە
هێوای ئەوێ سوودی کم گەیانەبێ بە کتێبخانە کوردی
و هەر تاکیکی کورد..!

وەرگیر

٢٠١٣/١٠/٢١

هەولێر/ بنەسلاو..

لە سیبەری قورئاندا ئەوەی دیتەم و فیڕبووم

ژیان لە سیبەر قورئاندا نیعمەت "خەلات" یكە..
نیعمەتیكە كە هیژ و بایەخی ناناسیت جگە لە
كەسێك كە چێزی كردوو. نیعمەتیكە كە بەرەكەت
دەخاتە زیانەوه و پاك و پیرۆزی دەكات.

سوپاس و ستایش بۆ ئەو خواپەیی كە لەسەر بەندەیی
هیچی خۆی منەتی كردوو تا روژگارێك لە سیبەر
قورئاندا نارامم گرت و چێزی نیعمەتیكم كرد كە لە
ژیاندا هیچ كات نەمچەشتوو. لەم ماومدا بەشدار
بووم لە شیرینی نیعمەتیك كە بەرەكەت دەخاتە
تەمەنەوه و پاك و پیرۆزی دەكات.

دەمبەینی كە خوای گەورەیی پاك و بێگەرد، بە هۆی
ئەم قورئانەوه كە چۆن لەگەڵ منی بەندەیی بچووك
و كەم "هیچ" قسە دەكات. بەراست بۆ مروۆف ج
گەورەییەك لەم گەورەییە ئاسمانیە گەورەترە؟ ئەم
قورئانە تا ج رادەیهك تەمەن فرەتر دەكات؟ خوای
مروۆف ج پلە و پایپەکی گەورەیی بە هۆی ئەم
قورئانەوه داوه بە مروۆف "مروۆ"؟

لە سایەیی قورئاندا، ماومیهك ژیا و لەو شەپۆلەدا
تەماشای ئەفامیم دەكرد كە لە پانتای زەویدا

شەپۆلى دەدا. دەمبىنى كە دانشتوانى گىرنگى بە
شتانىكى بى نىرخ و ھىچ خۆشەويستىيان دەردەبىرى و
لە رىگايدا ھەوليان دەدا.

دەمبىنى ئەم نەفامانە، دىپاچەى و دۆراوى
زانباريانىكىن كە بە زانىن و بىرى پوچ و ھەولدانە
منالانەپووچەكەى خۆيان دەچوو. وەك پىاوينكى
بەتەمەن گەورە وابووم كە تەماشاي رەفتارى
منالانەى بى سووديان بكات و ھەولدانىيان بخاتە زىر
چاودىرى خۆيەو و كە بە گوشتارى گەنگيان كە
تازە زامانىيان بىرئەو و تەكانى بە پىچەوانە
دربىر گويىيانى بۆ ھەلخسى.. لە سەر سورماندا
بووم كە ئەو خەلكى چى دەكەن؟

بۆچى لە زەلكاوى تارىك و چەپلاوى چەقيون و
ھەتيان بىزاردوو و بۆ رىزگارى خۆيان گوى
ھەلناخەن بۆ نداى ئاسمانى گەورە كە ئەوان بانگ
دەكات، ندايەك "بانگىدىك" كە تەمەن فرە و پىرۆز
و پاك دەكات؟

لە سىبەرى قورئاندا، ماوھىەك بە ئەم
بىرگەردنەومتەواو و ئەوھى لە خۆدەگرىت كە نىرخى
پى دەدات و پاك و پىرۆزى رايدەگرى و ھەموو دونيا
و بە تايبەت مەرو كامل دەكات و بەرەورووى ئامانجى
كۆتاي بەرز دەكاتەو كە پى ئاشنا بووم. ئەم

بىر كىرىدىنە ۋە گەۋرە لەگەڭ ئەۋ بىر كىرىدىنە ۋە كەم و
 كورتانەى تر و ئەزانىيەك كە مەۋف لە ناۋىدا تەپ و
 تلى دەكرد و لە رۆژھەلات و رۆژئاۋا و باكوور و
 باشوور لەگەڭى دەژيا بەراۋردم كىرد، لە خۆم
 دەپرسى: چۆن ئادەمىيەت لەم چاڭاۋە بۆگەنە و
 چالە تارىكە دەژى، لە كاتىڭدا لە تەنىشتى ئەۋ، ئەم
 چىراخان و سەۋزەلانىيە دىڭرەينە و سەرجاۋە زولالە
 و خۆشە و جىڭگاي بەرز و نوورانى ھەيە؟

لە سايەى قورئاندا دەمبىنى كە لە نىۋان مەۋ، ھەر
 ۋەك ئەۋەى خواپىيەكەى دەيەۋى، ۋە لە نىۋان ئەم
 دۇنيايەى كە بەرۋەرىنى دروستى كىردوۋە، ھاۋكارى
 و ھاۋدەنگىيەكى تۈۋند و جوان جىڭىر بوۋە. كاتىڭ
 زۆر بە ۋىتر تەماشام دەكرد، دەمبىنى كە خرابە و
 خرابەكارى و شەپ و ئازاۋمىيەك كە ئادەمىيەت لە
 ناۋى دا گەۋزاۋە، بە ھۆى لادانى لە ياساى دۇنيای..
 كە فېربوۋنى خراب و خرابكردارىكە كە كەسانى تر
 لەبەريان گىرتۈتەۋە بە سىرۋىشتىك كە خواپىيەكەى
 سىرۋىشتى كىردوۋە. بە خۆم دەۋت: كام
 دۆزاك "شەيتان" و نالەبارە كە ئەۋى خستۈتە سەر
 ئەم رىڭا و بەرەۋىروۋى ئاۋا دۆزەخىكى كىردوۋە؟
 داخ و داخەكەم بەندەكان!!!

له سیبهری قورئاندا دهمبینی، که بوون چ له رووی ماهیهت و راست و دروستی دموون و چ له رووی رووکاری دمرهوهی، زۆر له وه گهورمتره که تهماشا دهکریت. چ بونیك که بریتیه له دونیایهکی دیار و دونیایهکی نادریار نه نهوهی که دونیایهکی دیار. نهخیر، بهلکو دنیا و ناخیرت، نه نهوهی که نه دنیا و بهس. گهش و نوهای ئادهمیمت هم به دریژای رۆژگار دریژ بووه و له نیوان نهو دولانهدا رۆکهوتوو. مهرگیش هم کوتا خالی نهو کوچه ره نییه، بهلکو راوستانیک له ریگای نهو کاروانه دایه. نهوهی که ئادهم لهم گووی گهر دوونهدا به دهمستی دهمینی، ههموو بهشی نهو پیکدههینی، بهلکو تهنها بهشیکه لهو. ههندیکی لهم دونیادا له دهست دمدات، به تهواوی دهستی دمکهوئ. چ لهویدا زوئم و ستهم، کهم و کوری، به فیرو به فیروچوون نییه. له روویهکی ترمه وه نهو مهزلگا کاروانیه که له رووی نهو نهستیره زهویه دمیبری، بچوکیکه که له گهل دونیای زیندوو و دونیای یار و مهیره بانی، نهوا نهو دهپیوئ. دونیایهکی گیانداره، که دهمیستی و وهلام دمداته وه.. روو دهکاته پهرسترای تاک و تهنیا که له سهر تاکی باوهردار و به گوپرایه و به تهوازوع:-

(وَلِلّٰهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا
وَكَرْهًا وَظِلَالُهُمْ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ)

واته: وه هموو نهوانه ی که له ناسمانه کان و
زهویدان، تهنانهت سیبهره کانیشیان، بیانیهوئ و
نه یانهوئ به یانیان و ئیواران، سهرجه م نه مانه
گشتیان سوژده بو خوا دهبه ن. (رعد/۱۵)

(تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ
مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ).

واته: ههر جهوت ناسمانه کان و زهویو، هموو
نهوانهش که تییانندان، هموو گه وره ی و بی
خه وش ی نهو "خوا" یه ده ئین گه واهی بو یه کتای نهو
دمدن. هموو شتیک ههر هاواری تاک و تهنیایی
نهو نه که ن، پارانه و ته سبیحات و جهمدی نهو
ده ئین. (اسراء/۴۴)

ئاوا بیر کردنه وه یه کی ته و او و راست و دروست و
فراوان سه بارمت به بوون، چ ئارامیه ک، چ
سنگفراوانیه ک، چ هاوده م و خوشه ویستییه ک، چ
دنیاییه ک له دلی مرؤدا دروست ده کات.. وه چ
ئاویک ده کات به ئاگری دروونیدا..؟ له سیبهری
قورئاندا، مرؤم وا به گه وره ی ده بی نی که له گه ل
پیوانه ییه کانی رابردوو و داهاتوو مرؤ شایه نی

لِيَكُولِينَاهُ وَ رَوْنَكِرْدَنَه وَه نِيه.. نَهو له گهل
فَووى "نه فخره" خَوای مَرَويه.

(فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ
سَاجِدِينَ).

واته: ئينجا هر كه به ته واوى ريكم خست وه له
گيانى خوم روحم به بهرا كردوو، بوو به مروفتيكى
ته واو خاوهنگيان، ئيومش "فريشته گان" داورنه وهو
دهمه و روو سوژدهى بو بهرن هه مووتان. (حجر/ ٢٩)
نَهو له گهل "فوو" ه جينشيني خوايه له زهويدا:
(إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ: إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ
خَلِيفَةً).

نَهو كاته وهبير بيته نهى موحه مهه "صلى الله عليه
و سلم" كه په روهر دگارت به فريشته گانى گوت: كه
بهراستى من دهمه وى جينشينيك له زهويدا بو
ئاوهدان كردنه وهى زهوى دابنيم.... (بقره/ ٣٠)
وه نه وهى له زهويدايه هه موو له ژير فه رمانى
نه ودايه...

(وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ).

واته: ههر چى له ناسمانه گان و زهويدايه، ههر
هه مووى خوا به ميه ره بانى خوى بو ئيوه
كردوو.. (جاييه/ ١٣)

لەگەڵ ئەو ھەموو بەشدارییە بەنرخ و گەورە و
 پلە بەرزە کە تێیدا بەشدارە کە خۆی گەورە
 پەيوەندییەکی داناوە کە مەرۆ پێویستە کۆبیتەو لە
 دەوری، پەيوەندییەکی داناوە کە لە "فوو"ی
 گەورە خۆی گەورە یارمەتی وەرگرێ، ئەم
 پەيوەندییەش پەيوەندییەکی "عقیدە"یە لەگەڵ
 خوا. چ عەقیدە ی باومردا، خاك و ولاتی ئەو، ھۆز و
 گەلی ئەو، خاوەن خێزانی ئەو.. ئالێرەدایە کە مەرۆ
 دەبێ لەرووی عەقیدەو خۆی کۆبکاتەو ئەک لە
 رووی کۆبوونەو دەیک کە کە مێگەلە مەر و
 حەیانانی چوار پێی لەسەر کۆدەبنەو..
 باومردار خاوەن بن و بنەچەییەکی رەگدارە، کە
 رەگەکە ی بۆ سەر دەمانێک دەگەرێتەو.. ئەو تاکێکە
 کە پێکھاتە ی ئەو کاروانیە گەورەییە کە سەر قافلە ی
 سەرۆکەکانی نوح، ئیبراھیم، ئیسماعیل، ئیسحاق،
 یەعقوب، یوسف، موسی، عیسی و "محمد صلی اللہ
 علیہ و سلم"ە.

(وَإِنْ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ).

ئەم کارانە گەورەییە ھەر لە رۆژگارانی کۆنەو
 بەردەوام لە رێگە ی خۆیدا بوو، وە لە جۆرەھا
 ولاتان لە نیوان میللەتانیکی زۆر- ھەر وەک لە
 سیبەری قورئاندا ئاشکرایە- لەگەڵ ھەلانیکی وەک و

یهك، ناخوْشیانیك و ناراحه تیانیکی وهك و یهك و،
 هه موو تافیكر دنه وهیهکی وهكو یهك كه روو له روو
 روویانداوه. به گومرایی، دلگوئری، سه ریچی،
 ئاره زوو بهر هستی، نه زیهت و ئازار، زوْلم و سته م،
 ترس و هه پرشه لهیهك ترازان و دوور كه تنه وه..
 رووبه پرووبونه وهته وه، به لام له ساحه كه دا
 رایانه كرده وه.. به ههنگای تووند و یادموه رییهکی
 ئارام، له سه ر ریگهی خوْیان به رده وام بوون.. به
 یارمه تی و هیوای بوون به خوای گه وره، روویان
 كرده وته پیشه وه، هه ر نه وانیش له سه ر پهیمانی
 راستی و دلنیای خوای گه وره ماونه ته وه..

(وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ: لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ أَرْضِنَا
 أَوْ لَنَعُودَنَّ فِيْهَا فَاَوْحَى إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ
 الظَّالِمِينَ وَلَنُسَكِّنَنَّكُمْ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ ذَلِكَ لِمَنْ
 خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ).

واته: وه نه وانیهی كه كافر و بی باومر بوون به
 په یام بهر هكانی خوْیان گوت: نه مه سویند بیته له م
 ولات و سه رزه و ییه ماندا دهرتان دمكهین یان ده بی
 واز له و دینه بیئن، بگه ریینه وه بو دین و باوه ری
 نیمه، ئینجا پاش نه وه په روهر دگاریان وه حی بو
 كردن و تیگیانندن كه به راستی دهسته و بهسته ی
 ناهه قیكاران سته مكاران له ناو دمهین، وه بی

سەید قوتب.....

گومانیش پاش لەناوبردنی ئەوانە، ئێوە
سەردەخەین و لە شوینەکانیاندا نیشتەجێتان
دەکەین، دیارە یارمەتی ئاوا و لە ناوبردنی ئەو
ستەمکارانە بۆ کەسێک دەکەین کە لە دەسلالت و
پەیاپەرزی و مەقامی من و، لە هەر شەکانم
دەترسێ. (ئێبراھیم ۱۳-۱۴).

بارودۆخ، ئەزموون، هەر شە، دلتیای و، پەیمانیکە بۆ
نەم کاروانە پیروۆز و گەورمیە.. وە تاکیکە لە کوتای
گەرپانەکە، چاوەپروانی دەکەن و بۆ گەشتن پێی
ئەو ئەزیمت و نازار و، هەر شە و ترسە بە گیان
دەیکرن.

لە سێبەری قورئاندا فێر بووم کە لەم جیهانە بێ
پەرەدا، بێ بارە ئەو و تەبە " لە خۆوە دروست بوو و
کوێرکوێرانە " کە جیگای باوەرە:
(إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ)...

بەرستی ئیمە هەموو شتیگمان بە ئەندازە
دیاریکراو درووستکردوو. (قەمر/ ۴۹)
(وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقْدَرَهُ تَقْدِيرًا).

هەموو شتیکی لە نەبوون و "عەدەم" مە دروست
کردوو بەدی هیئاو، نەك هەر ئەو مەندەش بە لکو
تەکیر و ئەندازەگیری تەواویشی بۆ کرد ..
(فرقان/ ۲)

هەر نیشیک حیکمەتییکی ھەیە، تێگەشتنێکی
 شاراوە لەبەر چاوان، چ بگات بە رووکەشە نیگایەك..
 (فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا).
 چونکە گەلی شتی وا ھەیە ئێوە خوشتان لی نایە
 کەچی خوا خێر و چاکەییەکی زۆری تیا داناوہ..
 (نیسان/ ۱۹)

(وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ
 تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا
 تَعْلَمُونَ).

لەوانەیشە لە شتێک ھەز نەکەن و ناخۆش بێت
 لاتان، بەلام خێر و چاکەیی تێیدا بێت و بەخێرش
 گەڕێ، رەنگە ھەزتان لە ھەنێ شت بێ و پێشتان
 خۆش بێت کەچی شەر و خراپ بێت و ئاکامەکی
 باش نەبێ، بێ گومان خوا خۆی ئەزانێ چ شتی
 چاکە و چ شتی خراپە، بەلام ئێوە نازانن
 (بقرە/ ۲۱۶)

ھۆکاریک کە کۆمەڵەی خەلکی کە عەدەتیان پێ
 کردوو و شارەزا بوون پێی، ھەندێجار ئامانجی
 دەبێت و ھەندێجاریش ئامانجی نادات بە دەستەوہ.
 پێشەکیانیک کە خەلکی بە مسۆگەری دەزانن،
 ھەندێ جار ئەنجامەکانیان بە دوایاندا بێت یان
 نەیت. ئەمەش بەو شیوەیە کە ئامراز و پێشەکی،

شتانیک نین کہ شوینہوار و نہنجام بیئہ بوون و
 بیکہنہ دیاردہ، بہلکو داهینہرانہ ہمان ویستی بی
 سنوورہ کہ شوینہوار و نہنجام دادہہینن و وہ
 ہمان شیوہ کہ خودی نامراز و پیشہکیانیک
 داهیناوہ:

(لا تَدْرِی لَعَلَّ اللّٰهُ یُحَدِّثُ بَعْدَ ذٰلِكَ اَمْرًا).

واتہ: تو جووزانی دوا۱ تہ لاق دانہکہی چی دہبیٹ؟
 لہوانہیہ خوا۱ کارزان کار۱ تازہش پیشبینیٹ.
 (تہ لاق/۱)

(وَمَا تَشَاءُونَ اِلَّا اَنْ یَّشَاءَ اللّٰهُ).

وہ ہیج شتیک لہم شتانہ نارہزوو ناگہن، مہگہر
 ویستی خوا۱ لہ سہر بیٹ. (انسان/۳۰)

بہلام کہسی نیماندار دہبی لہو ہویانہ سوود
 وەرگری کہ بوونی ہہیہ، چونکہ بو بہکارہینانی و
 سوود وەرگری فہرمان دراوہ. تہنہا خوا۱ گہورہیہ
 کہ شوینہوار و نامانجی تہوانہی داناوہ.. وہ ہہر
 تہویشہ کہ روونی دہکاتہوہ. دلنیابوون بہ بہزہی
 خوا و دادہپرورہی و زانای و زانستی تہو، تہنہا
 پہناگہیہکہ کہ شوینی تہمن و تہمانہ.. وہ تہنہا
 شوینیکہ کہ دل تییدا نارام دہگریٹ و لہ دوودلی و
 دلہراوکی بہ دوور دہبیٹ:

سید قوتب.....

(الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ
يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ)

له کاتی به خشیندا شهیتان به لینی هه ژاری و
نه داریتان پی دهدا و پیتان نه ئیت: نه گهر ببه خشن
لات و هه ژار نه که و نا هیمان بو کاری ناشیاویش
وهك "رژدی و چرووکی" وه نه به خشین و هه
تاوانیکی تر هه لتان نه نیت. خواش به لینی هه زل و
به هره ی خویتان پی ئهدا، خوا خاومنی نیعمه تیکی
فراوانه و، زور زانا و به ناگایه به هه موو کردار و
نیازیکتان. (بقره/۲۶۸)

به دواى ئه و له سایه ی قورئاندا به یادمورییه کی
ئارام و ناخیکی ئارام و دلیکی روشن به ژیان
به رده و امیم دهدا و دمستی خوی گه و ره له هه
کاریک و له هه فرمانیکدا دمبینی و وه له سیبه ری
پاریزراوی په رومردگار و له ژیر چاودیریکاری
خودا و مندیک به سه رم دمبرد... سیفات و ناوی پیروزی
و جی به جیکاریه کانم دمست که و ت..

(أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ)

یا خو کتیه وه لای هاوار و نزای لیقه و ما و داما و
ناچار و هه ژار دهداته وه، که به هانا هاتنی لی بکا و،
هانای پی ببات، ئه و به لاو ناخوشیه لادهدات که له
سه ر شانیه. (نمل/۶۲)

(وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ)

هر خوشیه‌تی زال و دست رویش و به‌سهر هه‌موو
عه‌بده‌کانیدا، هر نه‌ویشه له کارزان و کارجوان و

به ناگایه به کاروباری به‌نده‌کانی. (انعام/۱۸)

(وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَى أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ)

خوای گه‌ورمش به‌سهر گشت کاره‌کانی خویدا زال و
به‌دمسه‌لآته، به‌لام زوربه‌ی خه‌لکی نه‌مه نازان و، له

حیکمه‌تی کاره‌کانی تی ناگهن. (یوسف/۲۱)

(وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ)

چاکیش بزنان که بی گومان خوا دمتوانی له نیوان
مرؤف و دلیدا له‌مپهر دانی و، نه‌هیلایت تووشی هیج

خیر و چاکه‌یه‌ک ببیت بویه مرؤف ده‌بی هه‌میشه له
خوا بترسی و خوی بداته ده‌ست نه‌وو... (انفال/۲۴)

(فَعَالٌ لِّمَا يُرِيدُ)

به‌راستی په‌روه‌ردگاریشت زور به ده‌سه‌لآته، بیه‌وی
هر شتیک بکات ده‌یکات وه هیج به‌رگریکی بو

نابیت. (هود/۱۰۷)

(وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا

يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ
بَالِغُ أَمْرِهِ)

ھەر كەسك لھ خوا بترسئ و سنوورمكاني بپاريزئ،
 خوا دەرۋى خيىرى لئ دھكاتەوھ وھ رزق و رۆزى
 دمداتئ لھ شوينئكەوھ كھ خۆيشى گومانى نەدەبرد.
 وھ ھەر كەسك پشت بە خوا بېھستئ دواى
 بەكارھيئانى ھۆكار، نەوھ تەنيا خواى بەسە و
 كاروبارى بۆ ناسان دھكات، چۈنكە بئ گومان ھەرچى
 خوا بپريارى لھ سەر بئت ، ھەر ئەنجامى دەدا و
 دھيگە يەنئتە جئ... (تەلاق/۲۳)

(مَا مِنْ ذَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا)

ھيچ دھعبا و رھوكەريك نىيە مەگەر خوا پئشە
 سەرى گرتوۋە. (ھود/۵۶)

(أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ)

ئايا ئەى پئغەمبەر! ھەر خوا بەس نىيە بۆ بەندەى
 خۆى (موحەممەد) لھ كاتى ھەموو خۆشى و
 ناخۆشىە كەدا؟ وھ ھاوبەش دانەران بە جگە لھ
 خوا"بە بتەكان" دھترسئن! (زمر/۳۶)

(وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ)

خوا ھەر كەسك بئ ريز و سووكى بكات"بە ھۆى
 لاسارى خۆيەوھ" ئيتر ھيچ كەسك ناتوانئ ريزى لئ
 بنئت و بەرھو بەختيارى بھئنيئتەوھ. (حج/۱۸)

(وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ)

وہ ھەرکەسێک خوا گومرایی بکا، بە ھۆی کەللە رەقی
خۆیەو، ئیتر ھیچ رێ نیشاندرێکی بۆ نابێ،
کەسێکی تر ناتوانێ ئیمانی لا شیرین بکا و، باوەری
بێ بەیئەت. (رعد/۳۳)

ھەرودھا ئەوھش فیڕبووم کە دەستی خوای گەورە لە
ئیشدا یە و، لە رێگەیەکی تایبەتی خۆی بەکاری
دەھێنێ. ئێمە مافی ئەوھمان نییە کە داوا لە خوا
بکەین کە کاروبارەکان بە ھەرچی خیراییە بجێتە
پێشەو و ئەنجامە کەشیمان پێ نیشان بدات.
ھەرودھا مافی ئەوھمان نییە کە خۆمان لە کاروباری
خوای گەورددا ھەلقورتین و نابێ بۆ خوای گەورە
پلان دابنێین و نەخشەی بۆ دابڕێژین و رێگای پێ
نیشان بدەین، چونکە- لە سایەی قورئاندا ئاشکرایە-
شەریعەتی خوای گەورە دانراوە تا لە ھەر
ناوچەیەک و ھەر ھەنگاوێک لە ھەنگاوێکانی گەورە
بوونی مرۆی و لە ھەر یەک لە بارودۆخی
بەردەوامی کە لە یەک ھەیکەل و رەگەزێکن. یاسای
خوای بۆ ئەو مرۆیە کە لەسەر ئەم زەویە خاکیە
کە ژیان بەسەر دەبات دانراوە، لەوێشدا نرخێ
سروشتی مرۆ و نرخێ ھیز و توانا و لیھاتووی و
دەسلالت و لاوازی و حالەتی جۆراوجۆر کە
بەسەریدا دێت و تووش دەبێت، لە راویژ بە دووری

گرتوو و حسابی گرنگی دانی بو کردوو. خوای
 گه و ره سه بارهت بهم بوونه که مرویه بهدگومان
 نابیت تا هل و دهرهت و ئیشی نهو له زه ویدا به
 گومانه وه ته ماشا نه کات یان له شیومه که له
 شیوو هکانی ژیا نی یان له کاتی ته نیای یان به
 ناو نیسانی نه ندامیک له ههیکه له کومه لگه- نرخ
 نهو نه زانی. ههروه ها خوای گه و ره بهدوای خه یالدا
 ناگه ری تا له کاتی به ناگانه بووندا، تا نه م بوونه و مره
 بهر زتر له مه نزلگایه که ههیه تی جیگای بکاته وه
 یان زیاتر له توانای خوئی و نهو ئیشه ی خوئی زیاتر
 داوای لی بکات، به لکو رجاوی هه موو سروشتیکی
 مروئی خوا پیدراوانه ی کردوو، سروشتیک که له
 روژی په که مه وه له سه ر نهو سروشته و له گه ل نهو
 سروشته نار دوویه تی بو نه م دنیا یه .. له هه ردوو
 حاله ته که دا.. تا کی و کومه لگه ی، پایه کانی فیتیمت و
 بنه ما کانی سروشتی نه و منده رووکاری و ئاسان نییه
 تا له گه ل نهو یاسا دانرا و دا ری ک بکه و ی له گه ل
 ئیشارهت کردن به پینوسی ک بدروه شیته وه .. مرو
 هه مان نهو دیار ده یه به بوونی هه مان سروشت و
 نارم زوو هکان و ویسته کان، هیز و توانا کان، نایی
 پهرومردگار دهستی دهگری و تا به رووی بهر زترین
 پله ته و او که له سه ر حسابی سروشت و نهو ئه رکه ی

بۆ دانراوه بەرزى بکاتهوه. ههیکهه و سروشت و
 گورخى "پتهوى" ژيانى له ريگايهكى تهواو که روو
 به خواى ههيه، ريژى دهگریت و چون ئاينى خواى
 بۆ روژگارێكى دريژ- ماوميهك که تهنها دروستکراوى
 ئەم مرويە وه نيژمى ئەم قورئانه، که پى شارەزايە
 و دميناسى- دانراوه، له بهر ئەوه بۆ بهديهينانى
 ئامانجانێكى گهوره و خوشهويست له ريگايه که
 ريگاگهى بهرهو رووى خوايه، نه بهتاو "بهلهز" بووه
 و نه لادراوى بووه. له رووبهروويدا کاتيکى دوور و
 دريژه که نه تهمهنى کهسيك سنوور و کوئايهکهى
 دهزانرى، وه نه خواستانىک و خواستى تايبهتى - که
 دهترسى مردن نهو له گهياندى بۆ کوئاي بى
 سنووورێک رايگرى- چهرخى زهمانه خيتراتر بکات و
 ههروهك لايهنگرانى ريباز و نامه نووسانى زهوينى
 تووشى ئەم دلپراوکتى و بهپهلهيهن و ياساى
 تايبهتى به قوتابخانهى خوئى تهنها بۆ يهك
 جيل "نهوه" بهکارى ديئن وه دهستبهجى به دواى
 ههليکى بهسوودى زووگرن، وه چون تاقهت و تواناى
 ههنگرتنى ههنگاوانى ئارام و ريك و پيکى نيبه له
 هاوهمنگى و هاوکارى لهگهه سروشت
 هاوانهنگ دووره پهريژى دهکات و لهم ريگه لارو
 بى خوگريه که دهپوون، کوشتن و کوشتارگهکان

سەرھەلەمدەن و خوینیش پڕ دەکات و نرخى و
 پێزانینی هەست و شعور تێکدەچیت. وە کردەوه
 باش و جوانەکان دڵخۆرپە و دڵپراوکی و تووشی
 پشیمانی دەبن، لە گۆتایدا خۆشیان تێکدەشکێن و
 نووسەرە "نامەنووسە" ساختەکارەکانیان، دەکەونە
 ژێر پێکی "چەکۆشی" فیتەرەت کە دۆخی لادراوی
 لەسەر نییە و توانای خۆ دانە پائی پێوە نییە. لوول
 و خوار و خێج دەبن. بەلام ئیسلام لەسەرەخۆ و
 ئارام لەگەڵ سروشت هاوھەنگاو "یەکگر" دەبیت،
 ھەندێ جار لێرمووە دەبیاتە ئەوێ و لەوێ رایدەگرێ،
 وە چون لە رێگەى راست، لابادات، ئەوا رێنوینی
 دەکات و دەبێتە سەر راستە
 رێگا "سیراتەلەوسەتەقیم"، بەلام ئەو لە ناو نابات و
 لێکی ناکاتەو، بەلکو لەگەڵیدا لەسەرەخۆ دەبیت و،
 وەکو کەسیکی باش و دڵبەناگا، کردەووە جوان کە
 پێشواپێشی رێگا و پلانی ئامانجی خۆی دروست
 کردبیت، لەگەڵیدا لەسەر خۆی دەنوینێ و رێنوینی
 دەکات.. ئیسلام دەزانیت ئەوێ لەم دەورە "خولە"
 کەمەل و تەواوە دەبیت، لە خولی دووھم یا سێ یەم یا
 دەیەم یا سەدەم یا ھەزارەم، .. تەواوی بکات، چونکە
 روژگاری درێژ و ئامانجی رووناکە، وە رێگای گەشتن
 بە ئامانجی گەرنە و گەورە ھەم درێژ دەبیت،

ھەرۈەك چۆن درەختىكى گەۋرە دەپۋىت و
 رەگەكانى خۇي لە دلى زەۋىدا دادەچەقنى و ۋە لق
 و پۆپەكانى سەرسەۋزو پەر و گەش دەبىت،
 ئىسلامىش ھەرۈەتر دەپۋىت و لەسەرخۇ و بە
 ئارامى بالا دەكات و بە سادەى دەچىتە پىش و بە
 يادەۋەرىيەكى ئاسودە، سەربەرز دەكاتەۋە و گەردن
 بەرزانه دەپۋانىت، سەرمەنجام "لەكۆتايدا" ھەر نەۋە
 دەبىت كە ۋىستى خۋاى گەۋرەى و ۋىستى ئەۋ
 دەبىت.. ھەندى جار تۆ و لەگەل ھەلكردى
 تۆفانانىك لە ژىر سوۋچى لىن دەشاردېتەۋە و
 ھەندى جار كرمەخۆرە پەيدا دەكات، ۋە چ بگات
 بەۋەى كە توۋنىبوۋنى تۆۋەكە بە نىمچە سوۋتاۋى
 دەمىنىتەۋە، ۋە زەمانىك سىلاۋەكان دەپخەنە ژىر،
 بەلام جوتيار بىنەر و دوۋربىن دەزانى كە تۆۋەكە
 ماۋمەۋە و لە كۆتايدا لە لاپەلەى
 چىنىك "كۆمەلەيەك" دەردەچىت و سەردەردەكا و،
 ۋە بۆ ماۋەيەكى درىژ لەسەر ئەم ھەموو بەلەيە
 دەپۋانىت.

بۆيە نە دەكەۋىتە ھەلپە و نە رىگاش دەدات
 ناراحەتى و دلەپاۋكىي روۋى تىبكات. بەلكۆ بۆ
 سوۋد گەياندن و سوۋدەرگرتن لىي، جگە لە ھۆى
 سۈشتى و سۈشتە نەرم و ئارام، ۋە ھاۋەنگا و

هاودمگ و به خشه‌نده و میهرمبان، سوود
ومرناگری.. وه ئه‌ومش هه‌مان سووننه‌تی ئیلاهییه که
له شارمگی هه‌موو بوونه‌وهر و ره‌وانه.
(وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا).

هه‌رگیز تو گوڤرانکاریت دمست ناکه‌وئ له باوو
برپاره‌کانی خوادا. (احزاب/۶۲، فاتیر/۴۳،
فتح/۲۳)

حق "ماف" له ئاینی خوای و له بینای بووندا،
شتیکی ره‌سه‌نه. ئه‌ومش نه‌ک ئاراسته‌یه‌کی
زووتیپه‌ر و زووگه‌ر، وه نه‌ پێشهاتیکی بی
چاوهروانی و بی ئاراسته‌یه. به‌لکو په‌رومردگاری
پایه‌به‌رز حه‌قه و به‌س، وه له زاتی گه‌وره‌یدا هه‌ر
بوونی‌ک رازینه‌یه‌کی له‌به‌رده‌کا:

(ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنْ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ
الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ).

ئه‌مه‌ش به‌و هۆیه‌وه‌یه که ته‌نیا خوا، په‌رومردگاری
راسته‌قینه‌یه‌و پایه‌به‌رز و گه‌وره‌یه‌و، وه
خوایه‌کانی تر بووچن.

نیشان‌دانی ئه‌و ئالوگوپ و ده‌سه‌لاته‌ هه‌ر بو ئه‌وه‌یه
ئێوه دلتیابن که هه‌ر ئه‌و خوایه راسته، بی گومان
ئه‌وه‌ی ده‌یه‌ره‌ستن جگه له خوا ناره‌واو پوچه‌له، وه
بی گومان ئه‌و خوایه بئند و گه‌وره‌یه.. (لقمان/۳۰)

خوای گه وره نه م دونیا یه ی له سه ر
 نه ساس "بنه رمت" ی حق دروست کردوو و له گه ل
 نه و باتل و پوو چانه تیکه ل نابیت.
 (مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ).

بی گومانیش خوای کار دروست نه و خور و مانگه ی
 بیهوده دروست نه کردوو، به لکو به هه ق و دروست
 به دیه ی ناوه .. (یونس/ ۵)
 (رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ).

نه ی په روه ردگاری نی مه! هه رگیز تو نه م
 دروستکراوه پر له ورده کاریه ت بیهوده و بی ئامانج
 دروست نه کردوو، تو له هه موو ناته و او یه ک پاک
 رانه گرین ده سا تویش له سزای ناگر بمان پارێزه. (ال
 عمران/ 191)

(وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ
 وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ).

واته: نه گه ر هه ق و راستی خوا دوا ی هه و و
 ئاره زووی نه وان که وتبا، چو نیان پی خوشبا هه ق
 ناوا بووبا، بی گومان نیستا سیستمی ئاسمانه کان و
 زهوی و هه ر دروستکراویکی تریش تییا یاندا یه
 دمشیا و تیک ده چوو، چونکه بوونه وهر له سه ر
 بناغه ی دادپه روه ری و دادگه ری
 دامه زراوه ... (مومنون/ ۷۱)

حەق بە ناچارى دەبى ئاشکرا بکرىت و سەرکەوت و کارامە دەبىت، وە باتلىش دەبى شکست بخوات و لە مەيدان دەرکرىت.. ئەگەر رووى فرمانەکە جگە لەمە بىت، لە کوئایدا هەر وا دەبىت و سەرکەوتنى حەق مسۆگەر دەبىت:

(بَلْ تَقْدِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ).

نا ئەو دەستوورى ئىمە نىيە: بە لکو ئىمە دەمانەوئ بە هەق باتل بکوتىن و داغانى بکەين و لە رىشەى بکىشين.. (ئەنبيا/ ١٨)

خىر و چاکە و باشە چونکە وەك حەق رەسەنن، و وەکو زەوى دەمىنىتەو:

(أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُهُ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ).

واتە: ئەو خوايە لە ئاسمانەو ئەو بارانىكى باراند ئىنجا هەر شىو و دۆلىكى پراوپر بارستايى خوئ باران کرد و لافاوى لى پەيدا بوو، ئەوجا ئەو سیلاو و لافاوە پووش و پەلاش و کەفیکى زورى لەگەل

خۆیدا هەلگرت وە لى جىابوو وەو، ئاوەكەش
 بەروونی دەرکەوت، وە هەروا نمونە و مەسەلىكى زۆر
 دىنيته وە بەو كانزانەى وەك "زىر و زىو و ئاسن و
 مس" كە لەسەر ناگر دەتوینرێنە وە بە مەبەستى
 پالوتن و وەدەستەينانى كەرەستەى جوان و خشلێك،
 يان بە مەبەستى درووستکردنى هەر شتێكى تر كە
 دەبێتە هوێ ژيان و ژيوار.. بەو شیوەیە خوا مەسەل
 و نمونە بوو هەق و باتل، دىنيته وەو لىكيان
 جیادەكاته وە، جا كەف كۆلەكە لە ناو دەچى و
 دەروا و فری دەدریت، چونكە هیچ قازانج و خیرىكى
 تیا نابیت، بەلام ئەوێ كە بەهرە و كەلك بە خەلك
 دەگەيەنیت، وەكو ئاوەكە، يان وەكو مەودای فلزى و
 كانزای لە زەویدا دەمىنيته وەو بەرقەرار دەبى، خوا
 بەو شیوەیە نمونە دىنيته وەو بوو نيمان و باوەر، بوو
 كوفر و بى برەوى... (رمەد/۱۷)

﴿أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ
 طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ تُؤْتِي أَكْلَهَا كُلُّ
 حِينٍ يَأْذِنُ رَبُّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ
 يَتَذَكَّرُونَ وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ
 مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ

سید قوتب.....
 آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ
 وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ.

نهری تو نازانی که خوا چوں مه سهل و نمونه
 دینیته وه بو وشه یه کی پاک و خیردار و
 سوودبه خش که ریشه و رهگی له نیو زه ویدا جیگیر
 بووبی و لق و پوپه که شی چووبی به ئاسماندا هه موو
 کاتی که کات خوئی هات بهرو میوه جاته که ی به
 فه رمانی پهروه ردگاری خوئی دمد، وه خوا "جل
 جلاله" وینه و نمونه ی وردو و سوودبه خش
 دینیته وه بو خه لکی تا به شکو بیربکه نه وه و عیبرت
 و په ند بگرن.. نه و جا نموونه ی وشه ی پیس و ناپاک
 و بی خیر و به ره که ت "شیرک" وه کو دره ختیکی
 پیس و ناپاک و بی سووده به ریشه وه هه لکی شیرابی
 و له سهر زهوی فری درابی، مانه وه قه راری نه بی،
 جا شیرک و بی باوه ریش هه رچه نده کیو و دشت و
 دمریاکان پر بکا و بیکاته هه راو هو سه، بهو دره خته
 بیسه یه ده چی که به ریشه وه هه لکی شیراوه و فری
 دراوته سهر زهوی و ناجیگیره، چونکه هیج نه سل و
 بنه مایه کی نییه که به لگی زیری و زانستی
 پشتگیری لی بکا، جا نه وانه ی که باوه ریان به خواو
 به گشت بریاره کانی خوا هیناوه، به هوئی نه م وشه ی
 جیگیر و نه گوپراوه ی "لا اله الا الله" وه خوا پیگه یان

قايم و سابىت ئەكا لە ژيانى ئەم دونيا و لە ژيانى
ئەو دونيا و ستەمكارانىش گومرا و سەر لىشىواو
دەكات خوا بيهوئى ھەر شتىك بکات، زۆر بە ئاسانى
دەيكات... (ئىبراھىم/ ۲۴-۲۷)

ئايا ئەو جۆرە بىرکردنەو ە ج باوەرپىك و دىنيابىەك
دەھىنىتە بوون؟ چ ئارامى و سكونايەتپىك
دەگەيەنىت بە دل؟ چ ئيمان و باوەرپىك سەبارت بە
حەق و خىر و چاكە دەھىنىتە بوون؟.. وە ئەم
راستىە بچووگە چ ھىز و موسەيتەربوونپىك لە
دەررون و چ توانايەكى دلى بە مرو دەگەيەنىت و
دەھىنىتە بوون؟ لە ژىر سايەى قورئان، لەم
قۇناغەى ژيان رۆشتوو و پى بە ھەنگاوى باوەرى
راستەقىنە و باوەرى نەگۆر ناوہ.. وە دىنيا بووم كە
ھىچ جۆرە چاكەيەك و بو دانىشتوانى ئەم
سەرزەوييە و ھىچ ئەمن و ئاسايشپىك بەشى ئەم
ئادەميەتە نابىت و پىشكەوتن و بەرزى و بەرەكەت
و پاكى و ھاوھەنگاوى و ھاودەنگى لەگەل ياساى
دونىاي و سروشتى ژيان.. بە دەست نايەت مەگەر بە
گەرانەوہ بو لای خواى گەورە.

گەرانەوہ بو لای خوا-بەو شپوہى كە لە قورئاندا
ھاتووہ- يەك شكل و يەك رىگا زياتر نىيە، تەنھا
يەك رىگا نەك زياتر، وە ئەو گەرانەوہش بو ھەموو

کاروباری ژيان. به نایینی خوای بهرنامهی خوايه که
پیداگریه کهی خوای گه و ره له کتیبه کهی خوای
هورنانی پیروز روونی کردۆته وه.

وه ئه وهی که ناده میهت له ژيانی خوای، تهنها ئه وه
کتیبه بکاته دستووری خوای، وه له کاروباری خوای
دادی "دادفانی" تهنها بو پیش ئه وه بهریت. بیجگه
له م حالته، جگه له فساد له سه ر زهوی و
به دبه ختی خه لکی و راوستاو له چلکاوای رمشی
خه ست و فهرمانبهرداری نه قامی، نابیت و وه له
جیگای خوا په رمستی نارەرزو په رمستی برهوی
ده بیت:

(فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا يُغْنِي عَنْكَ الْغَنَاءُ
وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ).

خۆ نه گهر وه لایمان نه دایته وه ته یان توانی نامه یه کی
تر بینن ئه وه بزانه که نه وانه هه ر په یرموی له
ناره زووی خویان نه که ن چ که سی گومرatre له وه
که سه ی په یرموی هه واه ناره زووی خوای کردووه، بی
ئه وهی هیچ رینۆینیکی له خوا وه هه بی..؟ به راستی
خوایش رینۆینی گه لی سه ته مکاران ناکات. (
قه سه سه / ۵۰)

دادقانی بردن بو ئایینی په رومردگاری، که له کتیبه کهیدا قورناتن یاساکان باسکراوه، نه "سنت" هوه نه "مستحب" و نه شوینی هه ئبژاردنه، به لکو په پرهی کردن له یاسای نه م ئایینه، ئیمانیه و

په پرهی نه کردنی لای بی ئیمانیه
(وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ...).

بو هیج بیا و ژنیکی بر وادار نییه کاتی خوا و په یامبه ره که ی بر یاری کاریکیان دا سه پر شتک کرانیان بو هه بی له کاره که یاندا..
(نه حزب/ ۳۶)

(ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّهُمْ لَن يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ).

له پاش کی شهی خاوه ن نامه کان، ئیمه نه تو مان خسته سر بهر نامه و شه ریه تیک له ئایین، جا تو ش شوینی بکه وه و به پوختی په پرهی بکه، شوین هه واو هه وس و نارم زووی نه و نه زانانه مه که وه، بی گومان نه وانه هیج شتیک له خوا وه له تو دوور ناخه نه وه، نه گهر شوینیان بکه ویت، که و ابو و

هیچ کات تالەموویەك لە شەریعەتەكەى خوا لا
 نەدەیت، بۆ گومان ستهمکاران بە شیرك، یار و یاومر
 یەكترن لە دنیادا وە پەرمستروای هەقیش "الله"
 یارو دوستی پارێزگارانە و سەرپەرەشتی هەموو
 کارێکیان ئەکات (جاسیە/ ۱۸، ۱۹)

..بۆیە نیشەكە زۆر جادیە.. نیشە ئەساسیەكە
 عەقیدەییە.. نیشەكە ئەومێە كە پەیوەندی بە
 خۆشەختی و بەدبەختی ئەم ئادەمیەتە هەیە و
 دانراوە. ئەم ئادەمیەتە -كە دروستکراوی خواپە-
 قوغلەکانی سروشتی جگە لەووە كە بە کلیلە
 دروستکراوەکانی خوا ناکرێتەووە، نەخۆشیەکانی
 كەم نابێتەووە و ئازارەکانی ئارام نابنەووە و مەگەر بە
 دەرمانیك كە لە لایەن خۆی گەورە دەست بکەوێت.
 پەروەردگار کلیلی هەر دەرگایەکی داخراو و دەرمانی
 هەر نەخۆشیەك تەنها بە پەیرەوی کردن لە ئایینی
 خۆی گەورە دەست دەکەوێت:

(وَنَزَلَ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ
 لِّلْمُؤْمِنِينَ....).

ئێمە لەم قورتانەدا بۆ تۆمان ناردوووە ئەو
 موخەممە صلی الله علیه و سلم گەلی ئایەت و
 سوورەت دادەبەزێنین كە مایەى شیفای و
 چاكبوونەووەیە لە نەخۆشی، نەفامی، گومرایی و

سه رليشيوای دلّه کان، ره حمهت و به زمی و
مهرمانیشه بو خه لکی پروادار.. (ئیسراڤ/ ۸۲)
(إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلّٰی هِیَ أَقْوَمُ....).

بی گومان نه م قورئانه بو مان ناردوون، ریگا و
به رنامه یه کی و ا نیشانی خه لکی دمه، که راسترین
به رنامه و ریگایه.. (ئیسراڤ/ ۹).

به لام نه م نادمیه ته نایه وی که قوفل بباته پیش
دروستکه رمکه ی و نه خوشیش بباته پیش
و مدهینه ری، سه بارمت به کاروباری خو ی و کاره
مرویه کان و وه خوشبه ختی و به دختی خو ی،
نایه وی هه مان نه و ریگا بگریته بهر که له باره ی
کاروباری دمستگا کان و ناله تی مادی هیج و بی نرخ
که له پیوستیه کانی رۆژانه ی بچووکی نه و سوودی
لی و مرده گری، خستویه تی پیش و خووی پیوه
گرتووه.

چ نادمیه ت ده زانی که بو دووباره دروستکردنه وه و
ئیشپیکردنی فلان دمستگا، دمبی له نه ندازیاریکی
کارگه یه ک بانگ بگریت که نه و دمستگای دروست
کردووه، به لام نه م ریسا و بنه مایه له سه ر خودی
مرو جی به جی نابیت، تا مرو بگه رپنیتیه وه بو
کارگه یه ک که لیوه ی هاتووه و جگه له پهروه مردگاری
رازینه ر دمستوور و مرنه گریت و فه رمانی تر قبول

نەكات كە ئەم دەستگا سەر سۆرپەنەری بەدی
 هیناوه، دەستگایەکی سەر سۆرپەنەر و گەورەو
 بەنرخ و دەولەمەند و وردەکاری هەیکەلی مەرۆ،
 دەستگایەك كە رینگای ناو و دەرەوی نازانی جگە
 لەووی كە دروست و پەرەردەمی کردوووه:

(إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ
 اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ...).

بەرەستی ئەو بە هەموو نەینێ نیو دل و سینهکان
 زانیە، مەگەر خوا نازانی کێی دروست کردوووه
 چۆنی دروست کردوووه، لە کاتی کدا زۆر وردبین و بە
 ناگایە؟

بەدبەختی ئادەمیەتی گومرا ئێرمدا بووه.
 ئادەمیەتی بیچارە و سەرگەردانیك كە لە رووی
 پیشکەوتن و بەرزى و هیدایەت و ئاسوودە و
 خۆشەخت نابینیت مەگەر ئەووی كە سروشتی مەرۆ
 بگەرێنیتەوه بوۆ دروستکراوی گەورە. هەر وهك
 ئەووی كە دەستگایەکی هیچ و بێ نرخ بباتە پیش
 دروستکراوی بچوکی و بوۆی بگەرێنیتەوه.

لاومەردنی ئیسلام لە پلەى پیشەوای و فرمانی
 رابەری ئادەمیەت، بێ گومان رووداویکی ترسناک
 بووه لە میژووی ئادەمیەتدا و وه بە بەلایەکی

پشتشكۆن لە ژيانى مروّفا تۆمار دەكات، بەلایەك
كە ئادەمىيەت لە مێژووى خۆیدا نەیبینیو:

ئىسلام فرمانەرا بەرە گرتنى كاتى بە دەستگرتوو كە
زەوى تووشى خراپە بوو و وە ژيانىكى بۆگەن و
راپەرانی خراپە، وە ئادەمىيەت ھەموو
بەدبەختىيەكى لە دەستى ئەم راپەرە گەنارەنە "بۆن
پىسانە" چىشتبوو، و:

(ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي
النَّاسِ).

پشيو، واتە: برسیتی و قات و قری و گرانی،
نانه منى و خنكان و نەخۆشى و بومەلەرزە لە بەزوو
و دەریادا بە دیارگەوت، بە ھۆى تاوان و گوناھى
خەلگەو... (روم/۴۱)

ئىسلام بەم قورئانە و بەو بیرکردنەو نوێیە كە
قورئان بە دیارى ھینابووى، وە بە ئاینىك كە ھزرى
خۆى لەو وەرگرتوو، دەسلاتی رێبەرى لە دەست
چوو. ئەم ئىشە لە دایك بوونىكى تازە بوو بۆ مرو،
لە دایك بوونىك كە لە راستیدا زۆر گەورەتر و باشتر
لە لە دایك بوونىك كە لە گەلیدا ھەنگاوى لە گەل
ژياندا ھەلھیناوە و سەر لە نوێ بۆتە ژيانى ئەو. ئەم
قورئانە ھزرىكى نوێى لە بوون و ژيان و دەستوور
بۆ ئادەمىيەت ھینایە بوون و كردیە دیاردەيەك بۆى.

ھەر بەو شیۆە کە گۆمەلگەى راستەقینە تاییبەتى
 کرد بە کەسیك کە پېش ئەوئى قورئان پېشھاتى بۆ
 بکات، تەنانت تېرۋانینیشى بۆى كېشە دەبیت.
 بەلى، پاكى و جوانى، گەورەى و بەرزى، فراوانى و
 سادەى، ھەقبیژ و ھەفگەرى، ھاودەنگى و
 ھاوھەنگاوى، ھەموو ئەمانە بە شیۆەپەك
 بەراستىھو ھەسپا کە ئەگەر وىستى خوا نەبى لە
 ژى سېبەرى قورئان و رېگا و ئاينى بەپېشھات بى،
 نەدەچووە دلى نادەمىيەتەو. پاشان ئەم بەلایە
 پششكینە واتە بەکەنابردنى ئىسلام لە ئەمرى
 رېبەراپەتى، ئەویش درایە پالى. پېشەواپەتیان لە
 دەست ئىسلام سەند تا نەقامى جارىكى تر لە شكل
 و شیۆەى جۆراوجۆر لەسەر نادەمىيەت فەرمانپروای
 بکات. ئەم شیۆە، ھەزرى ماددەگەرى بوو کە
 نادەمىيەتى ئەمرو پى سەرگەرم و دلخۆشە ھەروەك
 ئەوئى مندالىك لە ھەبوونى جل و بەرگى تازە و
 رەنگا و رەنگ و بوکەلەشووشە و یارى مندالانى
 جۆراوجۆر، شاگەشکە و خوشحال دەبیت. لە دۇنيادا،
 دەستەپەك لە گۆمراکەرو سەرلەشیواو فیلباز و
 دوزمنى نادەمىيەتن کە ئاينى خوا لە تايەك و، نوئ
 بوونەووە مرو لە جیھانى ماددە لە تايەكى تر
 دادەنئین، ئەو کاتە بە نادەمىيەت دەلئین: ھەلبىژرن!

يەكئى لەم دوو رىگە ھەلبژىرن: يان رىگای خوا لە
 رپى ژيان بگرەبەر و، وە لەھەر شتێك دروستى
 کردوووە و دايناووە دەستى مرۆ لە جیھانى ماددەدايە
 و دوورى لىبگرن، يان لە بەرووبوومى زانست و
 زانیارى مرۆ سوود وەرگرە و لە رىگەى خوا بە
 دووربە، ئەم ھەنگاوە، فێلە پيسە و زۆر فێلبازانە و
 فێلکاریە تەردەستىكى پيسە. بە ھىچ شىوہیەك
 دارشتنى پرسەكە بەم جوۆرە نىيە.. ئایىنى خواى
 ھىچ كات دوژمنى داھێنان و دۆزىنەووە نوێ
 بوونەووە مرۆ نىيە. بەلگەو برمودان بەم نوێ
 بوونەووە و رېنوينى يەى ئەوان لە رىگەى راست و
 دروستە. تا مرۆ بتوانى لە پلەى جىنشینی و ئەرکی
 خۆى بە باشترین شىوہ لە سەر رووى زەوى
 بگەيەنیتە ئەنجام، ئەو پلەيەى كە خوا پى داوى و
 بو بەجىگەياندننى توانايەكى داوە. توانا پىچ پىچى و
 شاراوامكانیش پى بەخشیوى كە بتوانى بە ئەرکی
 خۆى ھەلسى. لە ياسا و سوننەتى دونیای بە ھەمان
 شىوہ خستووہیتىيە ژىر فرمانى خۆيەووە و، وە لە
 خزمەتيا دايناووە و كە لە رىگەى ئەنجامدانى ئەم
 كارە و ئەم فەرزە يار و یارمەتى بخوازى. خواى
 گەورە لە نىوان دروستکردنى مرۆ و دروستکردنى
 ئەم دونیا ھاوئاھەنگى داناووە، تا لەسەر ژيان و

كاروبارى نوؤ بوونه وه به توانا بىت. داهىنان و نوؤ
 بوونه وه كانى به هه مان شىوه به رىستن، عىبادەت
 ئەژمار دەكرىن و وه هۆكارىك لە هۆكارەكانى
 سوپاسگوزراى لەسەر نىعمەتەكانى خواى گەوره
 ئەژمار دەكرىت و وه نىشانەى پاپەندى به پاراستنى
 مەرجى بوونى پىچەوانەى كه به هۆى ئەوه دەبى
 دۆربەندانە نىش بكات و بكەوێتە جوولە كه خواى
 گەوره پىي خوش بىت و رازى بوونى ئەو بە دەست
 بهيىنىت. ئەوانەى كه ئاپىنى خواى گەوره و رىگەى
 خواى لە تاپەك و، نوؤ بوونه وهى مرو لە جىهانى
 ماددە لە تاپەكى تر دادنىين، لە راستىدا زۆر بە دەبين
 و بە دەزرەن. هەركاتى ئادەمىيەت ماندوو و مەلۇول و
 سەرلى شىواو و سەرەورۆ بىت، لەو رىگەى كه
 گرتوويەتە بەر لە سەرگەردانى و، وا وهىلاى، بىزار
 و بىزانەدن بى و، بىهوى سارەوانىكى دلسۆز و
 رابەرىكى دلسۆز، گوئى داخىرى و خوئى لە
 مەترسىگا بە دوور بگرىت و لە ژىر سىبەرى
 پارىزراوى پەروەردگار بىرەوتى و، هىرش دەكەنە
 سەرى و دەيتۆرىن.

لەم رووهوشەوه، دەستەى دووهم هەم هەن كه چاكە
 خواز و چاكىرن.. بەلام ئەوانەى بچوك بىرەكەنەوه
 لە هەموو شوئىنىك نوارپان نىيە و خاوەنى هەستى و

تېگەيشتىنى قوۋلىيان نىيە. دۆزىنەۋە و
 داهىنانانەكانى مروۋ لە ساحەى ھېز و ياساى
 سروشتى ئەوانى مات و مەلوول كىردوۋە. ۋە
 سەرکەۋتنەكانى مروۋەكان لە جىھانى ماددە، ئەوانى
 شىت و دىۋانە كىردوۋە، ئەم سەرگەردان و سەرلى
 شىۋاۋىيە كە دل لە ژېر دەستيان دەرھاتوۋە و واى
 لىكىردوۋن كە ھەموۋيان چاۋ لەو بىكەن، ئاۋىنەى
 ھىز و شعورىيان بەۋ شىۋە نىشانى داۋە. كە لە نىۋان
 ھىزانى سروشتى و نرخى ئىمانى جىاكرىدەۋە
 بھاۋىژرى و كاريگەرى راستى ئەم نرخە ئىمانىانە
 كە لە خودى دونيا و بىنەپەرتى ژيان حاشا ھەلنەگرى
 جى قبولكرىدن نىيە، وانەبىنرى و ھىزانى سروشتى
 و ھىزانى ئىمانى لە يەكتر جىياىكەنەۋە!

ئەم گروپە بۇ ياساى سروشتى خالىكى تىر و تەسەل
 دادەننن و بۇ نرخى ئىمانى، بە رىگاي جىاۋاز رازىن،
 ۋە بىرواشيان واىە كە ياساى سروشتى بى كاريگەر
 بوون لە نرخ و بەھاي ئىمانى ئەۋا بەردەوام دەبن
 لەۋ خالە و بەرووبوۋمەكەى بەرھەمدار دەبىت،
 خۆزگە خەلكى ئىمانىيان دەبوو و خۆزگە ئىمانىيان
 نەدەبوو، خۆزگە نايىنى خۋايان پىش دەخست يان
 دوورىان لى دەگرت، خۆزگە لە ياساى خۋاي دەستوور
 ۋەردەگرن و رىگاي شەرىعەتەش لە پىش دەگرن،

خوزگە لە یاسا دەستکردەکانی مروی پەڕپەڕەییان
 دەکرد و وە بە فەرمانی خواستەکان و ئارەزووەکانی
 خۆی بە ئی "لبیک" یان دەکرد! بە ها ئیمانییەکان
 ھەر وەك یاسا سەرووشتیەکانی تر، بە شیکە لە یاسا و
 سووننەتی خۆی و بە تەواوی پەکسانن و
 پەڕپەڕەییەکی تووند و تۆڵ لە نیوانیاندا ھەیە. وە
 ئەنجامەکیان پێکەو بە سەراوە. ھەرگیز لە ھزر و
 ھەستی کەسی ئیماندار ناتوانی ئەو مەوت دەستکەوی
 کە لە سەر ھەمبەر ئەو بتوانی نیوان ئەم دوو
 جیاکاری بکەیت.

ئەم جوۆرە بێرکردنەو، گومانێکی زیاتر نییە. ئەم
 کارە جووادرکردنەو نیوان دوو جوۆر یاسای خواپە
 کە لە بنەڕەتی ھێچکامیان لەو دووانە لە یەك تەرازان
 نییە.

ئەمە ھەمان ھزری راست و دروستە کە لە ژێر
 سایە قورئاندا بە سەرھوتاوی، قورئان لە دەرھوندا
 پێشی دەھێنێ و وە دیاریەکیشی ھەیە. ئەم جوۆرە
 ھزرە دینیتە بوون ئەو کاتە کە باس لە خاوەن
 کتێب و شوێنە کەوتوانی کتێبە ئاسمانییەکان لە
 روژگارانی کۆندا، وە لە دوورکردنەو ھیان لە
 دەستووری ئەو کتێبانە و سەرھنجام و ئەنجامی ئەو
 لادانانە:

(وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ).

خۆ ئەگەر خاوەن کتێب و نامەکان بپروایان هێنا،
 لە نافەرمانی خوا خۆیان پاراستا هەر گوناھێ
 کردبوویان دەمانپۆشی، وە دەمان بردنە ناو چەندین
 باخ و باخاتی پربوو خۆشی و ونیعمەت. وە ئەگەر
 مووسای و عیسیایەکان، هەستان بەکارکردن بە
 تەوڕات و ئینجیل و ئەو قورئانە ی لە لایەن
 پەرەمردگاریانە وە نێردراوە بۆیان ئەو دەمە لای
 سەر وویانە وە لەبەر پێیانە وە، ناز و نیعمەتی
 خۆیان دەخوارد... (مائیدە/ ۶۵، ۶۶)

قورئان بەم شێوە هزریك دادەهێنێ و ئەو کاتە
 لەسەر پەیمانێ نوح بۆ ھۆزەگە ی دەفەر موی:
 (فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلِ السَّمَاءَ
 عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ
 جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا).

جا بەردەوام پێم گوتن: داوای لیخۆشبوون لە
 پەرەمردگارتان بکەن، چونکە هەمیشە گوناخ پۆشە،
 بارانتان پەیتا پەیتا و بە لێزمە بۆ بەردەماتە وە وە

دارايى و كورې زۆرتان پى دەبەخشىت، كە ئەو
 دووشتە لەناو جۆرە مروڧىكدا، چەندىن باخات و
 بىستانتان دەداتى كە جوانترىن ھۆن بۆ رابواردن و
 خۆشى گەلان، ئاو و روبارى زۆرىشتان بۆ بەدى
 دىنىت كە لە ژېر بنكى درەختە كانىيەو، ئەو چۆمە
 ئاو دى و دەروات. (نوح/۱۰، ۱۲)

قورئان ئەم بىر كەردنەو دەدەھىنى ئەو كاتەى كە
 سەبارەت بە حەقيانەتى نەفسى خەلكى و
 حەقيانەتى دەرەكى كە خواى گەورە بۆى رەوانە
 كەردوون قسە دەكات وە لە نىوان ئەو راستىە
 دەروونى و دەرەكى پەيوەندىيەك دەسازىنى؛
 (اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا مَا
 بِاَنْفُسِهِمْ).

بى گومان خوا چارەنووس و نازو نىعمەتى خۆى
 لەھەر ھۆزو و نەتەوہىەك ناگۆرئ و، لىيان تىك
 نادات، تاكو ئەوان دل و دەروونى خۆيان نەگۆرن...
 (رمعد/۱۱)

ئىمان بە خوا، پەرەستى لىكدا و بەردەوامى ئەو،
 ھەنگاو لەسەر شەرىعەتى ئايىنى ئىلاھى، ھەموو
 ئەمانە بەرپۆبردنى ياساى خوايەكە، ياسايەك كە لە
 ژياندا خاومەن شوینەوارىكى پۆزەتيفى كاريگەرە، وە
 لە ھەمان سەرچاوە سەرچاوە دەگرئ كە ھەموو

ياساكانى تىرى گەردوون كە شوپنەوارى
 راستەقىنەيان بە ھەست و شارەزاي وينا دەكەين،
 سەرچاوەيان گرتووە و لەووە دپنە دەرەوہ. ھەندى
 جار، كاروبارى روائەت فریوى نيمە دەخەلەتینى تا
 پرسى لیکجواى و دووبەرەكى لە نیوان سووننەتانى
 دونیای باومر بکەين، بۆ نمونە کاتى دەبینین چنگ
 بردن بۆ یاسای سروشتى لەگەڵ ئەوہى پەپرەوى
 نەکردنەى لە نرخى ئیمانى کۆتابەش و تەواو بە
 سەرکەوتن دەگەن، تووشى ئەم جوړە دوو دلپە
 دەبین. ئەنجامى ئەم دووبەرەكى و لیکجیابوونە چ
 بگا بەوہى كە لە سەرەتای فرماندا دەرەكەوئ،
 بەلام لە ئەنجامدا پەیدا دەبیت. ئەم فرمانە ھەر
 وەك كۆمەلگەى ئىسلامى ھاتووە و دامینگیری بووہ.
 چونكە ھىلى بەرزى ئىسلام، لە خالى يەكپرى ياسای
 سروشتى لەگەڵ نرخى ئیمانى و سوودەرگرتن لى
 بۆ ژيان، دەستى پیکرد. وە ھىلى داكەتنى ئىسلام، لە
 خالى لیکجودای ئەم دوانە دەستى پیکرد، وە ھەر
 ئەندازە گوڤشەى ئەو لیکجودایە، زیاتر فراوان بووہ.
 داكەتنى ئىسلام زیاتر و نشیوى تووندتر بووہ تا
 ئەو جیگایەى كە سەبارەت بە ھەردوو ياسای
 سروشتى و نرخى ئیمانى ئاسانکاری و بى
 رینوینیەكى نیشان دا، وە سەرەنجام گەشتە خالى

نزمایی و به سووکی و زیلله ته وه دانیشْت.. له لایه کی تر، نه مړوکه شارستانیته تی مادده جیگیر بووه، که وهك بالندهیه که به بالئیکی به هیژه وه و توونده وه له فریندا بیت و وه باله که ی تری شکا بیت، به هه مان نه اندازه که له نوی بوی، ونه وهی ماددی بهرز ده بیت وه، له رووی نرخ ی دهر وونی و مروی دیته ناستی کی نزم ونزم ده بیت وه. خه لکی به نه ندزمیهك له م بابه ته تووشی پریشانی و سهرگردانی و نه خووشی دهر وونی و نه خووشی دهماری بوون که بیرمه ندان له دهستیان هاتوونه ته هاوار و پر به دهمیان هاوار ده که ن. ته نیا ریگاره و دهرمانیک، ریگهی گرتنه بهری ئایینی خوایی و دهست گرتن به دهستووری ئاسمانییه وه. ئایینی خوا شه ریه ته که ی که بو خوش به ختی مروف هاتووه، به شیکی له یاسای گشتی که حاکم و فه رمان په وای دونیایه. به ریو بردنی هم دینه، بی گومان شوینه واریکی پوزه تیف له پیشهاتی په یومندی و هاودهنگی نیشی خه لکی و نیشی "کاروبار" ی دونیا وه ههیه.

چ دینیک جگه له میوه ی نیمان نییه و ناتوانی جیا له فه دی گه وره خو ی به سه ریپوه بمینی.. چونکه دین دانراوه تا له کومه لگهی موسلمانان له ههنگاوی

جىي بەجىكرىندا دابىرى و لە دروستكرىنى
 كۆمەلەي ئىسلامى بەشدار بىت. دىنىش بە ھەزرىتى
 فراوان كە ئاينى ئىسلام سەبارەت بە دونىاي گەورە
 و دونىاي مەزەھە، گەشىتۆتە ئاستى كامىل بوونى
 خۆي و بە يارمەتى لەوى كە ئەم ھەزەر گەنگە لە
 پىشدا: پارىزگارى دەروونى، ھەستىكى پاك، ھەولدان
 و گەنگى پىدانىكى فراوان، بەرزى ھەس و
 كەوت "ئەخلاق بەرز"، راستى و ناپراستى لە رەفتار و
 كەرداردا.. بە گەشەي كامىل و تەواوى خۆي
 گەشىتووە. بەم شىو، كامىل بوون و ھەولەنگى لە
 نىوان ھەموو ياساخوايەكان روون و ئاشكرا دەبىت،
 خۆزگا ياسايەك كە ياساى سەروشتى ناودەنەين، وە
 خۆزگە ياسايەك كە بە بايەخى ئىمانى ناو دەبەين..
 چ ھەر كامىان لە ياساى خۆي بوو كە ئەم
 جىھانەيان لەبەرگرتوو.

مەزەھەم تەوانايەكە لە تەواناكانى دونيا، كەردار و
 وىست و پەرمەست و ھەولەدانى بەشىكن لەو تەوانايانە
 كە خاومەن پاشماومەيەكى پۆزەتەيفە لە پانتاى ئەم
 جىھانە بەرفراوانەدا و لەگەن ئەو ياساى
 دەمرگەرى ھەستەيە لە پەيوەندا دەبىت. و وە
 ھەمووان بەو گىيانى ھاوکارى تەواو دەپەزەينە
 سەرى. وە چون لەگەن يەك كۆبەنەو و

هاوههنگاوېن له گهل په كترى، به تهواوى نه نجام دهات
به دهسته وه و سوودى ده بېت. به لام گهر له په كتر
جيا بېنه وه و هاوههنگاو نه بن له گهل په كتر،
نه نجاميان به فيرو ده چيت و شله ژاوشياوى حاكم
ده بېت به سهريدا و هه موو ژيانيان به خراپى
ده روات و به دبه ختى و خراپ و نه هامه تى له نيوان
خه لكى بلا و ده بېته وه و داوېنگريان ده بېت:

(ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً أَتَمَّهَا عَلَى قَوْمٍ
حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ).

واته: نه و سزايه ش له بهر نه وه تووشيان بوو،
چونكه: خواى گه وره هه به هره و به خششيكى
به هه ره گه ليك دابى، لى نه گورپوه و لى تيكنه داوه
هه تا نه و بيرى خوځيانيان نه گورپى بى. (نه نفال/ ۵۳)
بوپه له نيوان كردارى و تيگه يشتنى مرو و له نيوان
سهره لدانى رووداوه گانى دونيا، به پيى ياسا فراوان
و گشت گيرى خواى رووده من، په پوه منديپه كى
تووندو تول و دامه زراوه. هيج مروي كه له بچراني
نهم په پوه منديپه قسه ناكات و خه لكيش بو تيكدانى و
نالوز كردنى نه و گياني هاوكاريه بانگ ناكات و وه
نه وان له ياساى خواى به رده وام له هه يكه لى دونيا به
دوور ناگريت، مه گهر نه و كه سهى كه دوژمنى
ناده ميپهت بېت و، بيه وى له ري نماى و ري نويني

خوای رایوه‌ستینی و بیتۆرینی. له سه‌ر ئاده‌میه‌ت
 پێویسته که نه‌و جوۆره که‌سانه له خو‌ی دوور
 بکاته‌وه، وه دووری بخاته‌وه له‌و رێگه‌ی که به‌ره‌و
 رووی په‌روه‌ردگارت گرتووته به‌ر. نه‌مانه به‌شیکن
 له یاده‌ومری و به‌رکارانی‌ک که له کاتی ژیان
 به‌سه‌ربردنم له ژێر سیبه‌ری قورئاندا که به‌ردلی
 گرتووه. ئومید هه‌یه که خوای گه‌وره به‌ بۆنه‌ی
 نه‌وانه خه‌لکی سوودی پێ بگات که نه‌وانه
 به‌ره‌ورووی خو‌ی هیدایه‌ت بدات.
 (وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ).

وه ئیوه ئاره‌زووی نیستیقامه "خۆپاگری" ناکه‌ن، مه‌گه‌ر
 خوای خاومنی جیهانه‌کان ئاره‌زووی بکات، جا که‌وابوو
 داوای یارمه‌تی له‌هه‌ر نه‌و بکه‌ن... (ئینسا/ ۳۰،
 ته‌کویر/ ۲۹)

تەفسیری سورەتی ئیخلاص

بسم الله الرحمن الرحيم

(قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (۱) اللَّهُ الصَّمَدُ (۲) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (۳) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ) (۴)

ئەم سورەتە بچوگە يەكسانە بە سى يەكى قورئان
 ھەر وەك لە رىوايەتى سەحىدا ھاتوو، بوخارى
 دەئىت: ئىسماعىل بۆمان دەگىرپىتەو: مالىك بۆى
 گىرامەو لە عەبدورەحمانى كورى عەبدولئى كورى
 عەبدورەحمانى كورى ئەبو سەئسەعە وئەوئىش لە
 باوكى و باوكىشى لە ئەبو سەئىد پىاوئىك گوئى لە
 پىاوئىك بوو "قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ"ى دەخوئىند و
 دووبارەى دەكردەو. جا كاتى بەيانى داھات، چوو
 لاى پىئەمبەر ((صلى الله عليه و سلم)) ئەوئى بۆ
 باس كرد وەك بلىئى ئەو پىاو زۆر بە كەم تەماشائى
 ئەو سورەتى كردوو، جا پىئەمبەر ((صلى الله
 عليه و سلم)) فەرموئى "سوئىند بەو كەسەى گىيانى
 منى بە دەستە ئەو يەكسانە بە سى يەكى قورئان".
 ماىەى سەرسورمان و سەرسورپىنەراوى نىيە. لە
 بەرئەوئى يەكتاپەرستى فرمان كراو بە

پېغەمبەر ((صلى الله عليه و سلم)) تا
رايەگەيەنى (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ) يەكتايەكى
عەقىدىيە بۆ دۆ و دەرۋونەكان، رۆشكەرەو و
شېكردنەوې بوونە، بەرنامەيە بۆ ژيان.. ئەم
سۈرەتە گەرەتەرەن هەنگاۋ پلانى سەرەكى لە
راستىتى ئىسلام نیشان ئەدا.

(قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ) واتە: ئەي موحەممەد "صلى الله
عليه و سلم" بلى ئەي پەرۋەردگارەي مەن
دەپەرەستەم تاك و تەنبايە و هاۋەل و هاۋبەشى
نەيە. ئەو زاراۋىيەگە-اھد- كە لە زاراۋەي (واحد)
راستەرە و گونجاۋترە، چونكە زاراۋەي-اھد- بۆ
ماناى (واحد) زياتر دەكات كە هېچ شتەك جگە لەو
نەيە و هېچ شتەكىش ۋەكو ئەو نابەيت.

ئەو يەكتايەكى بوونە.. هېچ راستىيەك لەو راستەر
نەيە. هېچ بوونىكى راستى نەيە جگە لە بوونى ئەو.
ۋە هەموو بوونىكى تر پەشت بەو دەبەستى لە بوونى
راستى ئەۋدا و زاتى خۆشى هەر لە بوونى ئەۋدا
دەدۆزىتەۋە.

ئەۋەش يەكتايەكى بەھىزى-كارىگەرە- هېچ كەس
ۋەك ئەو نەيە، ۋە هېچ كەسىش لەو ناچى و لە
هەموو ئەم گەردوونەدا ئەسلەن ۋەك ئەو نەيە.

ئەمۇش عەقىدەمەكە لە دەروون و رۆشەنكەرە و
روونكردنە و مەبۇ بوون.

جا كاتى ئەم روونكەرە وە جىگىر بوو، وە ئەو
وينايانەى رۆشەنكەرە وە، دل لە ھەمەو
بەلاوموسىبەت و ھەمەو كەم و كورتىك رزگار
دەكات لە ھەمەو ئەوانەى كە پەيووھەندىان بەم
پەكتاپە تاكە وە نىيە كە راستى بوون و راستىكە بە
توانا و كارىگەرە.

رزگارى دەكات لە ھەر شتىكى ئەم بوونە كە
پەيوھەندى بە وە وە نەبى. گەر نەتوانى لە بووندا
شتىك لە شتەكان رزگار نەكات ئەو ھىچ راستىكە
بۇ بوون، جگە لە بوونى خوا بوونى نىيە، وە ھىچ
جۆرە راستىكە بە ھىز جگە لە وىستى بە كارىگەرى
ئەو بوونى نىيە. باشە بۇ دل خۆى ھەلدە وەسى بە
شتىكە وە كە بوونىكى بە كارىگەر نىيە!!!

كاتى كە دل پارا و رزگار بوو لە وەى كە جگە لە
راستىتى تاكىتى ئەو نىيە و ئەو ھى جگە لەو
پەيوھەندى بەو راستىتى وە نىيە.. جا لەو كاتەدا لە
ھەمەو كۆتىك ئازاد دەبىت رزگار دەبىت لە ھەر
بەند و تەوقىك. ئازاد دەبىت لە ھەر وىست و
ئارەزو وىكە كە بنەماى كۆت و بەندى زۆرە، و ئازاد
دەبىت لە ھەر ترس و ناراحەتىكە كە بنەماى كۆت

و بەندی زۆرە. ھەز و ئارەزووی لە چى بېت كە
خوای خوێ ھەيە؟ و لە چ شتێك ترس و ئاراحەتى
ھەبێ كە جگە لە توانا و ھیزی ئەو (خوای) كەسى تر
نەيە.

جا كاتێ ئەم وینایانە جیگەر بوون لەوێ كە
بوونیكى تر نابینرێ جگە لە راستیى ئەو خوايە،
ئەوا ھەر روو و وینایەكى تر كە سەر ھەلدا لە
ھەموو بوونیكى تر ئەوا لە خوای گەورە سەرچاوەی
گرتوووە. ئەو ھەش پلە و مەنزڵگایەكە كە دل دەستى
خوای گەورەى تێیدا دەبینێ لە ھەر شتێك كە
دەبینێ. لە پشت ئەو پلە و مەنزڵگایەدا شتێكى تر
لەم گەردوونەدا جگە لە خوا نابینێ. لەبەر ئەوێ
جگە لە راستیى خوای گەورە راستیى كەسى ترى
تیا نابینێ.

رەتى ھەر ھیز و توانایەك دەكاتەووە، ھەموو شتێك
و ھەموو رووداویك و ھەموو جوولەيەك بۆ ھۆكاری
سەرمتای دەگەرێتەووە.. كە لیوێ ھاتوو و لەوێو
سەرچاوەی گرتوو و کاریگەرى ھەبوو لەسەرى..
ئەو ھەش راستیەكە كە قورئانى پشتگیریەكى مەزنى
دەكات بۆ جیگەر بوانێكى وینایەكى ئیمانى. ھەر
بۆیە قورئان بەردەوام ھۆكارەكانى دەرەكى و
روو كەشى بەردەوام دەوران دەداتەووە و ئەو

كاروبارانەى پەيوەندى راستە و خوۋى بە
 پەرورەدگارەو ھەيە دەيداتە دەستى ئەو (وما
 رميت اذ رميت ولكن الله رمي). (انفال/ ۱۷)
 (وما النصر إلا من عند الله). (انفال/ ۱۷)
 (وما تشاؤون إلا أن يشاء الله). (انسان/ ۳۰)

لەو ە زياتر ھەيە..

بە دەوردانى ھەموو ھۆکارە دەرەگىيەکان.. ھەموو
 کاروبارەکان دەدرژنە دەست خواى پەرورەدگارى تاک
 و تەنيا و ئەوانەش دەرژنە دلەو ە کە پىي ئارام و
 دلنيا دەبىي.

و ە ئاراستەى يەکتايى خواى دەناسى کە ھەر
 چىيەکى بوئ لىي داوا دەکات، خوۋى دەپارىزي
 لەو ەى دەترسى.

ئەومش پلە و ريگايانيکە کە مەتەسەوفەکان ھەولئ
 بو ئەدەن.. کە ئەومش دوورى خستوونەتەو ە.. جا
 بوئە نىسلام داوا لە خەلکى دەکات کە ريگەى ئەم
 راستىە بگرن. لەگەل ئەو ەشدا لەگەل ئەو زيانەى
 راستەى کە ھەيە دەست و پەنجەى لەگەل نەرم
 دەکات بە ھەموو تايبەتمەندييەکانى ەو ە. ژيانى
 ئادەمى دريژ دەکاتەو ە لەگەل ھەموو ئەو
 جيئشيانىيەتە کە لە زەوى ھەيە بە ھەموو ھيز و
 تايبەتمەندييە بنەرمتييەکانى ەو ە. ھىچ ريگا و

رېچكەيەك نىيە جگە لە حەقىقەتى ئەو و هيچ
 بوونىك نىيە جگە لە بوونى ئەو و هيچ كار و
 هيزيك نىيە جگە لە كاريگەر بوونى ئەو.. جگە لەم
 رىنگاش هيچ رىنگايەكى ترى ناوى.

ئا لىرەدا بەرنامەى تەوا و كامىل بو ژيان
 دەستە وەردەبى.. ئەوەى بە تەواى دەمىنىتەو بە
 تەفسىر كەردنىكى تەواو روون و ويناىانىكى جوان و
 ئاراستە پىكراوانىكى ھەستاوى كە ئەویش برىتيە
 لە دانانى بەرنامە و پرۆگرامىكى بو
 بەندايە تىكردنى خاى تاك و تەنيا كە جگە لەو
 هيچ راست و حەقىقەتەيك نىيە و هيچ كەس لە هيز
 و دەسلەت لەو ناچى و هيچ ويست و ئىرادەيەكيش
 نىيە جگە لە ويست و ئىرادەى ئەو.

بەرنامە و پرۆگرامىكە كە ئاراستەى خاى تاك و
 تەنيا دەكات لە خوشى و ترساناندا لە ويستن و
 نەويستندا و لە كات بون و نەبووندا و لە خوشى و
 ناخوشيدا لە كاتى ناز و نىعمەتدا و لە دەستدان و
 نەبوونى نىعمەتدا ئاخىر بوونىك كە بوونىكى
 حەقىقى و راستى نىيە روو كەردن بوى چ سوودىكى
 ھەيە..؟

بەرنامەى وەدەستكەوتوو لە خاى تاك و تەنيايە..
 وەدەستكەوتووى عەقىدە و دونياىى و بىر كەردنەو وە

راسته شەقامان و ياسايانيكى رىك و پىكراو و ئاداب
و كۆمەلە كلتور رىكى جوان.. وەدەستكە وتووانيڭ
تەنيا لە بوونى تاك و تەنياى و راستى ئەودا لە
واقى وىژداندا دەبى.

بەرنامە و پىرۆگراممىكە بۇ جوولە و ئىش كردن بۇ
خوای تاك و تەنيا و ھەولدان بۇ نىزىك بوونەو لە
راستىتى و ھەولدان بۇ رزگار بوون لە بەربەستانىك
كە رىى لە ئامانجەكانى مرۆف دەگرن. جا جارى وا
ھەيە ئەو كۆت و بەربەستانە لە ناخى كەسەگان يان
لە دەورووبەردا ھەيە.

بەرنامە و پىرۆگراممىكە لە نىوان دلى مرۆف و ھەموو
بوونىكى تردا پەيوەندىكەك دروست دەكات بە
پەيوەندى خۆشەويستى و مېھرىبانى و ھاودلى بۇ
يەكتر.. ئەو ھەش بە ماناي رزگار بوون لە كۆت و بەند
و ناراحەت يەگان نىيە.. ئەوانە ھەر ھەمووى
دەستكردى خوای گەورمەن ھەمووان خۆيان لە بوونى
ئەو دەدۆزنەو.. ھەمووان نوورى خۆيان لەو
ومردەگرن.. ھەموويان خۆشەويستن چۈنكە
ھەموويان لە خۆشەويستن..!!

ئەم بەرنامە و پىرۆگراممە بەرنامە يەكى ئازادە.. زەوى
تەيدا بچووكە و ژيانى دونىاش كورتە.. سوود

وهرگرتن و چيژ وهرگرتن له ژيانى دونيادا بى
 سووده.. وه ئازاد بوون لهو بهر بهست و كهه و
 كورتىانه ئومىديكه.. بهلام ئازادبوون و دهربازبوون
 له ئىسلامدا بهو مانا نيه كه كۆشه گير و بيزارى و
 بى تاقهتى له پيش بگرين.. بهلكو به ماناي
 ههولدانى بهردهوام و پيكدادانى بهردهوام دى بو
 قهرمبووى ههمووى ئادهميته دى رزگار بوونى ژيانى
 مروف به گشتى و نيشى مروفه كانيش جينشيناپهتى
 و رابهري كردنه به ههمووى ناراحهتیه كانه وه كه
 ههیهتى.. له گهڵ ئازادبوون و دهربازبوون له گهڵ
 ههموو نهو بنه ماپانهی كه ههیهتى ههروهك پيشتر
 وتمان.

ئازاد بوون و دهربازبوون له ريگای سومعه وه ئاسان و
 سادهیه.. بهلام ئىسلام نهوهى ناوى.. له بهر نهوهى
 جينشیاپهتى له سهر زهوى و سهرگردایهتى كردنى بو
 مروف به شيكه له بهرنامى خواى تاك و تهنيا بو
 ئازاد بوون و دهربازبوون. نهه ريگایهش سهختر و
 ناخوشتره.. بهلام ريگایهیه كه كه مروفايه تیهتى
 مروف تهحهقوق پهيدا دهكات.. ههموو نهوانه
 بانگهشوانانىكى سهرتايين كه كهه و كورتى دههينن
 له راستى تهو حید به وینای راستیه كهی چونكه
 تهو حید بهه شیویه له عهقیده و ویزدان و دهرروندا

تەفسىرى بوون و بەرنامەى ھەموو ژيان دەکات وە
 وشەيەك نىيە تەنھا بە زمان بوترى يان تەنانەت بە
 شيۆەيەك لە وىژدان و دەرووندا جيگىر بىت..
 ئەو "تەوحىد" بە شيۆەيەكى گشتىيە و دينيش بە
 شيۆەيەكى گشتىيە. ئەو جگە لەو درېژە پىدان و
 دابەشکردنانىكە زياتر لەو نىيە كە بەرھەمى
 سرووشتىيە بۆ جيگىر بوونى ئەو راستىيە لە دڵەكاندا
 بىت.

پىشتەر ئەو لادانانەى كە تووشى ئەھلى كىتاب بوو
 ھەمووى عەقىدە و ويناگانىيان و ژيانىيانى پىس و
 خراب كردبوو... چونكە ئەو شتەى كە لىۆەى
 سەرچاوەى گرتبوو داپۆشەرەى حەقىقەتى تەوحىد
 و وينا راستىيەكەى بوو. بە دواى ئەو پۆشەرەش
 لادراوەگانى تىرىش سەريان ھەلدا. لە عەقىدەى
 نىسلاמידا شكۆ و شيۆەى تەوحىد پلەيانىك پەيدا
 دەكات كە رۆ دەچىت لە ژياندا و ھەموو ژيانيش
 لەسەر ئەو بنیاتدەنرى.. بنەماى بەرنامە و
 پرۆگرامى نىشى واقعى رۆژانە لەو وەردەگىردى..
 وە عەقىدەش لەسەر ئەم پاىە بنیاتدەنرى..
 سەرەتاي ئەم شوینەوارە ئەوەيە كە شەرىعەت و
 فەرمانەرەوا دەبى ھەر وەك لە بىروبارەورىش وایە..
 جا سەرەتاي ئەم تەوحىدە تەنھا شەرىعەتى خوا

حاکم و فەرمانرہوا دہبی و حوکم بہ سەر ژياندا
دمکات جا کاتی ئەو شوینەواری تەوحیدە لادران و
جیاکاری تیاکرا و لە ژياندا نەبووہ فەرمانرہوا ئەوا
عەقیدەى تەوحید و یەکتاپەرەستى دامەزرا و نابى..
مەگەر ئەوہى کە شوینەوارەکەى لە ھەر روکنیک لە
رووکنەکانى ژيان جیگیر دامەزرا و دەرئەکەوئى..!

وہ واتای ئەوہى کە خوا تاک و تەنیايە ئەوہیە کە:
خوای سەرورەى ھەمووانە و جیبەجیاکاری ھەموو
پیداوایستییەکانە.. نە لە کەس بووہ و کەسیش لەو
نەبووہ و ھیچ کەس ھاوتا و ھاوشیوہ نییە.. قورئان
ئەوانەش زیاتر روون و ئاشکرا دمکات.
(اللَّهُ الصَّمَدُ) (٢) واتە: ئەو خوايەى کە ناوى "الله"
جیگەى ئومێدە و بێنیازیشە ھیچ کەسێک بى لەو
شایەنى ئەوہ نییە گێرو گرتەکان بېرینە لای بو
چارەسەر.. ھەر ئەو زاتەش گەورەيە.

واتەى زاراوہى "صمد" رابەراییکردن و گەورەى
مەبەستەکان کە ھیچ ئیشیک بى ئیزنى ئەو ناگرئ..
ئەو گەورە و فەرمانرہوايەکە کە بێجگە لەو ھیچ
سەرورەیکى تر بوونى نییە. ئەو تاکە لە "الوہیت"
دا و ھەمووان بەندەى ئەون و بو پئیوستییەکان
ھەر روو لەو دەگرئ و مەبەست و نامانجیش ھەر

ئەو. ھەموو کاروبارەکان بە ئیزنی ئەو دەکرێن. ھیچ کەسیکی تری لەگەڵدا نییە لە بەریۆبردنی کارمکاندا ئەم سیفەتەش ھەر لەسەرمتاوە بوو و چونکە خوا تاك و تەنیايە.

(لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ) (٣) واتە: کەسی لى نەبوو و ھیچ پۆلەییەکی نییە..! وە لە کەسیش نەبوو و بى دايك و باوکە، چونکە ھەموو شتیکی لە دايك بوو تازمیە و نوێیە

راستیى خوا تەواو جیگیر و ھەمیشەییە.. ھیچ کات لە دوا کات و سات دامەنگیری نابێت.. سیفەتەکانی تەواو رەھان لە ھەموو ساتەکاندا.. لە دايك بوون و بوونیك کەم و زیاد ئەو بۆ خواى گەورە مەحالە و ئەو سیفەتەى نییە.. جگە لەوێش زەوجیەتیش نییە.. ھەموو ئەوانە مەحالن وە سیفەتی "اھد" نەفی و رەتکردنەوێ باوک و کۆرە.

(وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ) (٤) واتە: ھەرگیز ھیچ کەسیك ھاوشیۆ و ھاوتای نییە و کەسیك ناتوانی بەرھەلستی بکات.

ھیچ کەس ھاوتا و ھاوشیۆی ئەو نییە نە لە حەقیقەتی بووندا و نە لە حەقیقەتی توانا و دەسلەلتادا و وە نە لە ھیچ سیفەتیك لە سیفەتەکانی

زاتی ئەو. ئەوش لە "اھد" وەدەست دەکەوئ
 ئەمەش دُنیا و درێژە پێدەرە ھەیە. ئەوەش رەتی
 بیروباروهری دووپەرەستی دەکاتەوہ کہ گومان دەبات
 خوا خۆی خێرە و وە شەری بو خۆایەتی خۆی
 ھەیە. بە گومانی ئەوان. کہ لە گەل خوادا
 دوژمنداری دەکات وە ئیشە باشەکانی خوا بە ئیشە
 خراپەکان دەگۆڕیتەوہ وە لە زەویشدا فەساد و
 خراپە بئاو ئەکاتەوہ بە ناوبانگرتین بیروباروهری
 دوو خۆای لە لایەن ئێرانییەکان بووہ کہ باوہرشیان
 وابووہ خۆای نوور و خۆای تاریکی و زوڵم ھەبووہ
 ئەوەش لە باشوری دورگەیی عەرەبی بەناوبانگ بووہ
 کہ ئێرانییەکان دەسەڵات و حوکومەتیان ھەبووہ.

ئەم سوپەرەتە چەسپاندن و رووشنکەرەوہی عەقیدەیی
 ئیسلامییە. ھەر وەك سوپەرەتی کافیرەن رەتی ھەر
 وێکچوون و سازشێک دەکاتەوہ لە نیاوان بیروباروهری
 یەکتای و بیروباروهری ھاوێل بۆدنان. ھەر یەك لەو
 دوو سوپەرەتە چارەسەری راستی بیروباروهر دەکات.
 پێغەمبەر دروودی خۆای لیبیت نوێژی سووننەتی
 بەیانی بەم دوو سوپەرەتە دەستپێدەکرد ئەم
 دەستپێکردنەش مانا و مەبەستی تاییبەتی خۆی
 ھەبووہ.

دیمه‌نی سورەتی "ھومەزە" لە روژی دواى دا

{ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 {وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ * الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ *
 يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ * كَلَّا لَيُبْدَنَ فِي الْحُطْمَةِ *
 وَمَا أَذْرَاكَ مَا الْحُطْمَةُ * نَارُ اللَّهِ الْمُوقَدَةُ * الَّتِي تَطْلُعُ
 عَلَى الْأَفْنِدَةِ * إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّدَةٌ * فِي عَمَدٍ
 مُّمَدَّدَةٍ }

((سزای سهخت بو هه‌موو توانجگرێکی عه‌یبه‌گر!!
 نه‌و که‌سه‌ی ناوی خه‌لکی به‌ خراپه‌ نه‌بات و، به‌
 شوێن که‌م و کوپی و نه‌نگی نه‌که‌وی* نه‌و که‌سه‌ی
 که‌ مالتیکی زوری کو‌کرده‌وه و هه‌ر خه‌ریکی ژماردنی
 بوو بۆ لیکدانه‌وه‌ی جه‌لاڵ و جه‌رام* وا خه‌ریکه‌ به‌
 دونیاوه‌ پێی وایه‌ ماڵ و سامانه‌که‌ی به‌ نیجگاری له‌
 دنیا‌دا ده‌په‌یلتیه‌وه و هه‌رگیز نامری، بۆیه‌ ره‌فتاری
 وا ده‌کات* با وانه‌زانیت "هه‌رگیز! هه‌رگیز!" سویند
 به‌ خوا به‌ سووک و ریسوای فری ده‌دریپته‌ ناو
 تیکشکینه‌ر "هه‌ته‌مه‌"* جا تو جه‌وزانیت نه‌و
 تیکشکینه‌ره‌ چیه‌ نه‌گه‌ر خوا بو‌ت باس نه‌کات*
 ناگرێکی هه‌لکراوی بلیسه‌داری خوایه‌ و به‌ فرمانی
 نه‌وه‌و فریشه‌ی نه‌وی له‌سه‌ره‌* نه‌و ناگرێکی وایه‌

روودەمکاتە بنۆکەى دلەکان و، پەرەى دلەکان
 دەسوتینى کە سەرچاوەى کوفر بوون* بەراستی ئەو
 ناگرە دەورەى داوون و، لەسەریان داخراوە و،
 دايبۆشیون، نە ھەوای تى دەچى و نە ھەوای لى دیتە
 دەر* ئەوان بەسراونەتەووە لە ناو چەند کۆلەکەى
 درىژکراوەدا.))

وینایەکی ماددیانە و ناوکیانە لە نازاردا ،
 وینەى ھەستى و ھەزریانە لە ناو ناگردا
 دەنەخشینى. لە بەرامبەر ئەوەشدا و لە نێومندەدا
 تاوان و، رینگای پاداش و، کەشى تۆلەسەندنەووە
 تىبىنى دەکرى. جوړىک کە وینای عەیب و عارو،
 توانجگر و گالتهپیکردن بە خەلکى بە گيان
 نابرووى ئەوان خووى گرتووە، لەو کاتەشدا مال و
 سامان کۆدەمکاتەووە، وا گومان دەبات ئەم کردەووەى
 دەبیتە کەفیلی مانەووەى ھەتا ھەتای بۆى، لە
 بەرابەر ئەو وینەشدا ئەم خۆى باشتەر لە نێو ئەو
 گالته پیکەرەى پشت نەستوور بە مال و سامان، لە
 نێو وینای "بەربلاو"ى رۆچوو وازلێھێنراو لە
 "حطمة" دا. دەبینیتەووە. کە ھەرشتىک بخريته ناوى
 ورد و خاشى دەکات و بوون و گەورەى تىیدا
 تىکدەشکينى. حوتەمە ئاگرىکە زالە بەسەریەووە و
 کە داخ دەنیت بەسەر دلى دا، کە لەو "دلەدا" عەیب
 و عار و توانجگەرى و گالته پیکەر خۆى ھەشارداوە.

تەواوکەری وینای تیک و پیکشکاوی بەربلاوی
 رۆچووی لە ناگری لەسەری قوفلدارو بەم شیوە
 دەبێت کە هیچ کەسێک لێی دەر باز نابێت و کەسیش
 تێیدا پرسیار ناکات.. بە ستوونیکی گەرەو بەرز
 بەستراوەتەو، هەر وەک چوار پێک کە زۆر بە
 بێرێزی بەسترا بێتەو. لە پیتچینی ووشەکاندا،
 هێشتا ناپراحتی و بەندبوون هەیە: ((عددة، کلا،
 لینبذن، تطلع، ممدة)) مانای وشەکان (چەند جارێک
 دمیژمێرێ، هەرگیز! هەرگیز! پەرت و بلاو بوووە،
 سەرکەوتوو "زال".

زەبوونانیکی جۆراوجۆر، دانیاییەکی تەواو خۆی
 دەنوێنێ. ((*با وانه زانیت "هەرگیز! هەرگیز!"
 سوێند بە خوا بە سووک و ریسوای فری دەدریێتە
 ناو تیکشکێنەرە "حوتەمە*یە.. *.. ناگریکی
 هەلکراوی بلیسەداری خواوە و بە فرمانی ئەو
 فریشتەی ئەوی لەسەرە* ئەو ناگریکی وایە
 روودەکاتە بنۆکەیی دلەکان و، پەڕەیی دلەکان
 دەسوێنێ کە سەرچاوەی کوفر بوون*) له هەموو
 ئەمانەدا هێشتا وینایەک لە یەكگری بوونی هەیە کە
 لەگەڵ کردەوێ "خراب" و "گەرەان بەدوای عەیب و
 عاری خەلکی دا" کە "وا گومان دەبات مال و
 سامانەکە دەهێڵێتەو" و یەكگری دەکات.

فەلسەفە ئىسلامى و غەيرى ئىسلامى لە دیدى و تێرمامانى

سەبارەت بەوہى كە فەلسەفە تا چ رادەییەك دەمانگەيەنیتە راستیەكان و راستیەكان تا چەندە دەتوانی روون بكاتەوہ مروؤف بگەيەنیتە ئاستى كاملبوون!! ئەو كاملبوونەش كاتىك دەبیئت كە خووى بداتە دەست ئىسلام.. وەك نەوہى يەكەم كە چوون بوون لەگەل ئىسلامدا! (چەندىك مروؤف خووى خەريك بكاتە بە بیركردنەوہى غەيرى ئىسلامى، بەراستى بوى دەردەكەوئیت كە پێكەنین هیئەرە.. تەنیا گۆشەيەكى راستیەكان دەگریتە بەر و بە لیۆردبوونەوہیەكى كەم راستیەكان وینا دەكات لەگەل ئەوہشدا لە لایەلای ئەو راستیە بچووكانەدا هەندى بیركردنەوہى پەرت و بلاؤبۆتەوہ بەلام هیچ كاتىك هەست بە هەموو راستیە ناكەن.. بۆ نمونە ئیمە بە درێزای میژوو هەولێكى فراوانى فەلسەفە بۆ دۆزینەوہى راستیەكان دەگرینە بەر لە نیوان هەموو قوتابخانەكانى دا، زۆر بە جوانى سەرەورپوى و بى مايیمان بۆ روون دەبیئتەوہ.. كە ئەوہ "سابت" جیگیر دەكات كە فەلسەفە لە توانیدا نییە كە

راستییه‌کان بخاته روو!.. سەید پاشان دیت باسیکی
 قورنان دەکات و بە "بەرامبەر" دەلێت (بەلام کاتیک
 که مرووف قورنان دەخوینیت.. راستییه‌کانی
 عەقیدەیی ئیسلامی دەست دەکەوێت و
 بیرکردنەوه‌یه‌ک که بە هۆی عەقیدەوه له دلی
 موسلماندا پەیدا دەبێت.. پاشان دەبخاته ژێر
 چاودێری و دمه‌وێ ئه‌و راستیانه‌ی له‌ فەلسەفە
 دەست بکه‌وێت. خۆی وەک کەسیک دەبینیت که له
 باغیکی جوان و دل‌رفیندا دیتە دهره‌وه و خۆی
 ده‌خاته ناو فەلایه‌کی کۆنی سەده‌ی ناوه‌راست. که
 بیج پێچ و تووله‌ ریگی زۆری تێیدا به‌ و له‌ گه‌ڵ
 نه‌سیمیکی نه‌سازدا، بێ دەرگا و په‌نجهره که په‌ی به
 ریگا که‌دا نابات جگه له‌ سه‌ر لێشیاوی هیچ شتیکی
 تر چاوه‌ڕوانی نییه‌). پاشان نکۆلی له‌وه ده‌کات که
 فەلسەفه‌ توانیبێتی مرووفی گه‌یانده‌بێته راستی و
 گه‌یاندن به‌ خوای گه‌وره‌.. ده‌لێت (فەلسەفه‌ به
 هه‌موو مه‌زه‌هب و قوتابخانه‌کانییه‌وه نه‌یتوانیوه
 رینمای مرووف بکات به‌ره‌و رووی خوای "حق" (واجب
 الوجود) و یان (علت العلل). نه‌وه‌ی که فەلسەفه‌ له
 یه‌که‌م جار ده‌ستی که‌وتوو هیچ کاتیک نه‌یتوانیوه
 زاتی "الله" و خوایه‌ک نییه که ریساله ئاسمانییه‌کان
 و سیفاته‌کانی پێناسه‌ بکات. وه‌کاتیک فەلسەفه‌

سه بارمت به خوا قسه دمکات هر وه "ویل دورانت" ی نه مریکا له کاتی پیداجوونه وه خویندنه وهی فلسفه ده لیت: هه لیت فلسفه سه بارمت به خوا قسه دمکات، به لام مه بهستی نیمه سه بارمت بهو خودایه نییه که نهوانه ی پروایان به ناینگه ری هه یه که نهو له دهره وهی سروشت و زانست ته ماشا ده کهن. به لکو مه بهستمان نهو خودایه یه که فلسفه پروای پیی هه یه. خواجه ک بریتی بیت له یاسا و هیکل و شیوه و زیان و نیراده ی نه م جیهانه ماددمیه یه. گهر عه قلیکیش بوونی هه بیت که ویستی نه م جیهانه به خواستی نهو بیت نهوا فلسفه پیی خوشه رینمای بکات تا به ریزه وه هاورا بیت له گه لی.. سید نهو نمونه ی "ویل دورانت" ی بویه هی ناوه ته وه که خوینهر یا "به رامهر" ناشنا بکات که فلسفه مروف ناگه یه نیته راستیه کان.. به لکو نهو فورنانه که راستیه کان روون دمکاته وه.. وه سه بارمت به فلسفه ی فارابی و ابن رشد ده لیت: (نه وهی که هه یه به ناوی فلسفه ی ئیسلامی وه ک فلسفه ی "فارابی و ابن رشد" یا "علمی که لام" و "علمی ته وحید" وه نهو بیرکردنه وهی که لهوانه وه سه رچاوه ده گریت له گه ل عه قیده ی ئیسلامی

مەودایەکی فراوانی ھەیە.. لە بەر ئەوەی ھەندێ لە
 موسلمانان بیرکردنەووە ئیسلامییەکی خۆیان لە
 گەل بابەتە فەلسەفییەکان تێکەڵ کردووە، ھەردوو
 بەشەکی شێوەی بیرکردنەووەی ئیسلامی و شێوەی
 فەلسەفەیان پێکەووە گری داووە.. ئەوەشیان روون
 نەکردۆتەووە کە دوورە لە بەدڵەووە بوون!! ئەوەش
 لە میژوو روویداووە کە ھەندێ لە بیرمەندان بو
 پاراستنی عەقیدەیی خۆیان سوودیان لە فەلسەفە
 وەرگرتووە. وە یان بە پێچەوانە ھەندێ لە
 فەیلەسووفەکان بو پاراستنی فەلسەفەیی خۆیان لە
 عەقیدە سوودیان وەرگرتووە. وە ئەوەش دیارە کە
 ھەرکاتی فەلسەفە لە عەقیدە سوودی وەرگرتی
 ئەوا توانیویەتی ھەندێ لە راستییەکان بە دەست
 بەیانییت.. بەلام گەر عەقیدە لە فەلسەفە داوای
 یارمەتی بکات ئەوا تووشی رووخان و لادان و
 سەرھەرپۆی بوو. سەید قوتب کاتی پڕوای بە
 فەلسەفەیی ئیسلامی ھەیە کە لە ئیسلامەووە
 سەرچاوە گرتی.. بۆیە دەلێت: (فەلسەفەیی ئیسلامی
 بوونی نییە، ئەوەی کە ھەیە ھی یۆنانە، فەلسەفەیی
 یۆنانی.. بەلام کاتی ک سەرچاوەکی لە ئیسلامەووە
 بێت ئەو کاتە دەتوانین ناوی لێ بنیین فەلسەفەیی
 ئیسلامی.)

كۆمەلگە ئىسلامى لە دىدو بۇ چوونى سەيد قوتب..

تەوهرەى بۇچوونى شەهيد سەيد قوتب= بە
تەواۋى= لە سەر ئەو خالە بوو كە كۆمەلگەى ئىمە=
ئىستاش= لەوهدا دەژىن، ھەروەك كۆمەلگە
نەفامىيەكەى مەككە وایە. كۆمەلگەيەكە كە
دەسلەلاتى خواى (سبحانە)ى ڤەت كەردۆتەووە بە
بەرنامەو ياساى خواى لەم ژيانە ھەلۆيستیكى
نيیە.(ئىمە ئەمپۆ لە نەفامىيەكەدا دەژىن ھەروەك
نەفامىيەكەى پىش مەككە و بگرە لەو خرابەترو
ترسناكتەر، گىرۆدە ڤووين. ھەر چيەك لە
دەورو بەرمانە ھەمووى نەفامىيەتە...
بىر كەردنەوەكان، بىروباوەرەكان، نەرىت و خویان،
سەرچاوەى كەلتوورىيان، ھونەرو ئەدەبىياتيان،
شەرىعت و ياسايان، وە تەننەت بەشێك لەوەى كە
ناوى لى ى دەنئین " كەلتورى ئىسلامى و سەرچاوەى
ئىسلامى و فەلسەفەى ئىسلامى و چۆنىيەتى
بىر كەردنەوەى ئىسلامى، ھەمووى دروستكراوى

ھەمان نەقامىيەت. " ھ ۋە كۆمەلگەي ئىسلامى بەم
 شىۋەيە پىئاسە دەكات " كۆمەلگەي ئىسلامى بەم
 شىۋەيەيە... بە ماناى كۆمەلگەيەكە، كە پەرەستىنى
 خوا لە باۋمرو دەرونى ھەر تاكىكى ۋ ھەرۋەھا لە
 دروشم ۋ پەرەستن ۋ ياسا ۋ بوارەكانى ژيانيان
 سەقامگىر بىت... ۋە نەگەر ھەر يەك لە ۋ لايەنەنە
 بەم شىۋەيە نەبىت، ئەۋا بوونى ئىسلام بە تەۋاۋى
 نەچەسپاۋە... چونكە يەكەم پاىەى ھەمان شاىەتى
 دانە بە (لاالە الا الله محمد رسوالله) يە... بەلام
 چۆنىيەتى دروست بوونى ئەم كۆمەلگەيە بەم
 شىۋەيە باس دەكات " كۆمەلگەي ئىسلامى تەنھا
 كاتىك دىتە بوون، كە كۆمەلگەي لە ئىنسانەكان پەيدا
 بن، ۋە گوپراپەللى خۇيان بو خوا بەتەۋاۋى ئەنجام
 بدەن. ۋە گوپراپەللى ھىچ خوايەكى تر قبول نەكەن.
 چ لە بىروبوچوون ۋ چ ئەۋەى لە دەۋرۋەر ۋ چ
 ئەۋەى لە پەرەستن ۋ دروشمەكان ۋە چ لە بەرنامەۋ
 ياساى خۆى لە ژىر پەرەستىكى پاك ۋ بىگەرد
 ئەنجام بدات. ۋە ناخى خۆى لە بىرو بوچوونى بو
 خۋاى تاك ۋ تەنبا، بو ھىچ خوايەكى تر- لە
 تەنىشت خوا= يان لە جىياتى خوا= پاك بكا تەۋەۋ
 دروشمى خۆى لەبەر خاترى ھىچ خوايەكى تر لە
 تەنىشت خوا= يان= لە جىياتى خوا= بو ھىچ

خوایه‌کی تر ئەنجام نەدات. بەرنامە و یاسای خۆی لە
هیچ خوایه‌کی تر لە تەنیشت خوا = یان لە باتی
خوا = جێبەجێ نەکات. بەم شیۆهیه = وە تەنھا بەم
جۆرهیه = کە ئەم کۆمەڵه‌یه، موسڵمانان و ئەو
کۆمەڵه‌یه‌ی کە دروستیان کردووه، ئیسلامی
دەبێت. لەبەر ئەوه تا کۆمەڵێک لە ئینسانەکان، بەو
شیۆمیه‌ی کە باسکرا، پەرەستن و گوێڕایه‌لی خۆیان
تەنھا تایبەت نەبێ بە خوا، ناتوانرێ ناوینرێن
موسڵمان. وە تاوێکو ژایانیان خۆیان لە سەر
بنچینه‌ی ئەم یاسایه‌ی دروست نەکەن، کۆمەڵگاکه‌یان
کۆمەڵگایه‌کی ئیسلامی نابێت. چونکە بنچینه‌ی
ئیسلام و کۆمەڵگه‌ی ئیسلامی یه‌عنی ئەم دووبه‌شه
شایه‌تی دان بە (لااله الا الله) و (محمد رسول
الله). وە پاشان کۆمەڵگه‌ی نەفامی بەم شیۆهیه‌ی باس
دەکات " بنچینه‌ی هەر کۆمەڵگه‌یه‌ک، بێجگه
کۆمەڵگه‌ی ئیسلامی، کۆمەڵگه‌یه‌کی نەفامه! وە بە
شیۆمیه‌کی راستتر دەتوانرێ بوترێ: هەر
کۆمەڵگه‌یه‌ک کە گوێڕایه‌لی و پەرەستشی و خۆی لە
ناخ و بیروبۆچوون و دروشمەکان و بەرنامە و
یاساکان بە لای خۆی گه‌وره‌دا نەبێ، نەفامیه‌یە."
لە سەر بنچینه‌ی ئەم پێناسه‌یه، تەواوی ئەو
کۆمەڵگه‌ی کە ئێستا هه‌یه لە جیهاندا، لە جوار

چىۋەي (كۆمەلگەي نەقامى) دان!! كۆمەلگەي
 كۆمۈنىستى لە پىكھاتەي كۆمەلگەي نەقامىين.
 چونكە، ئەوانە بە خوا ئىمانىيان نىيە وە بە تەواۋى
 بوۋنى خوا رەت دەكەنەو...

لەسەر بنچىنەي كۆيلايەتى حزب دروست بوۋە، نە
 گوپرايەلى خۋاي گەورەن، بۆيە ئەم بىر كەرنەو
 رىكخستەن، و تايبەتەكەنى مەۋق بە شىۋەيەكى تر
 پىداۋىستىيە سەرەكەكەنى ئەو ھەر ئەو
 پىداۋىستىيە ئازەلەيە يەنى: نان و ئاۋ جەل و
 بەرگ و شوپنى ھەوانەو ھەر يەرنە جنسىيە. و
 پىداۋىستىيەكەنى (رۈخى مەۋق) و بىي ئازەلى، كە
 ئەو لە پىش ھەموۋىيەنەو باۋەربوۋن بە خۋاۋ
 بوۋنى ئازادى لە بىرۋەچۈۋنى ھەر تاكىك دادەنى.
 كۆمەلگەي بىت پەرەست كە ئىستاش نەمۇنەيان لە
 ولاتان زۆرە ۋەك ھەند، ژاپن، فلىپپىن و
 ئەفرىقا... ئەمانەش لە چۈرچىۋەي كۆمەلگەي
 نەقامىين. چونكە يەكەم " باۋەربوۋنى ئەوان
 جىگىرە لەسەر دان پىنانى ھەر خۋايەكى تر جگە لە
 خۋا=لە تەنىشت خۋا=يان= لە جىياتى خۋا= دوۋەم "
 دروشمى گوپرايەلى خۋايان بۆ خۋايانىك يان بۆ ئەو
 پەرەستگا سەرپىچىكەرانەي كە تاك و تەنىاي
 ئەوانىيان قەۋل كەردوۋە.

كۆمەلگەى جولەكەو مەسىحى تەواۋى دونيان، ھەم
 لە چوارچىۋەى كۆمەلگەى نەقامىين. چونكە ، بەو
 برۋا لادراۋەى خۇيان، سنوورېكىيان بۇ تاك و تەنىاي
 خوا دانەناۋە، بە شىۋەى جياۋاز، شەرىك دانان ۋەك:
 (نبوت) و (تثنيٹ) و بوونى خەيالى نەشياۋ لە و
 خواۋ ئەۋەى پەيوەندى بە دروستكراۋەكانىيەۋە
 ھەيە. ۋە رازى بوون شەرىك دانان بۇ خوا.

نامەى سەيد قوتب بۆ خوشكەكەى نامىنە ؟

نامىنە گيان! لەم رۆژگارەدا ھەندىك وا حساب دەكەن كە داننان بە گەورەى خواى گەورە، بە ماناى ھىج و پووچى ئىنسان و گەم بوونەو ھە رۆز و حورمەتى ئىنسانە لەم بوونەدا. تۆ بۆلى، خواى گەورە و ئىنسان لە گەورەى و ھىزدا دۆى يەك بن و موناڤەسەى يەكتر بکەن...! بەلام بپرواى من واىە كە ھەر ئەندازەىيەك ئىمەى ئىنسانەكان، ھەست بە گەورەى و خواى گەورە بکەين بەھەمان ئەندازەش ھەست بە رۆز و حورمەتى خۆمان دەكەين، چونكە دورستكەراوى دەستى ئەم خواىيەن!! ئەوانەى كەوا گومان دەبەن بە ئىنكارى كردن و بچوکردنى خواى گەورە بتوانن خۆيان بەرز بکەنەو، كەسانىكى بۆ نرڭ و كەمن كە دیدو بوخوونيان ئەوئەندە كورتە و سنووردارە كە بەر پۆى خۆيان بە زەحمەت دەبینن...و ھاش دەزانن كە ئىنسان لە كاتى بۆ دەسلەلاتى و بۆ تواناى پێش گەورە بوونى خۆى بە ناوى خواو ھەنای بردو ھە ئىستاش كە لە ئەو پەرى دەسلەلاتى و ھىزداىە ئىتر بپويستى بەو نىيە و تۆ چى دەزانى؟! لەو دەچى ھىزو سەرۆت پەردەىەك

بېت بدريت به سەر چاو و دلپانه وه که له کاتی بى
 توانیا ییندا!! به لام راستیه که ی ئه مه یه و زۆر
 به جییه، که ئینسان هه رچهند تواناو دسه لاتى زۆر
 بېت، زیاتر هه ست به گه وره یی خوای گه وره ده کات،
 چونکه له و کاته دا هیژیکى گه وره له خۆیدا
 ده بینیت، پتویسته سه رچاوه که شی له بیر نه کات!
 نه وانه ی که ئیمان و بر وایان به گه وره یی خوای
 گه وره هه یه، نه ته نیا خۆیان به بجوکی و هیچ و
 پووچی نایه ته پیش چاو به لکو هه ست به عززه ت و
 سه ره رزی ده که ن.. خوشکه که م! هه ندی جار
 کوپلا یه تی، خۆی له پۆشاکى نازادیدا ده بینیت ه وه و
 به م شیوه یه نازادی به مانای: نازادی له هه ر قه یدو
 به ندیک، نازادی له هه ر یاساو و عورفو عاده تیک، و
 نازاد بوون له هه ر جوړه به ره رسیار یتیه که له م
 جیهانه داو...! هه لبه ت تۆش ده زانی که له مابه ینى
 نازاد بوون له کوئی زه بوونی و زه لیلی و فشار و
 نازاد بوون له هه ر به ره رسیار یتیه که جیاوازیه کی
 گه وره ی هه یه، چونکه یه که می، ده رباز بوونیکی
 راست و دروسته به لام دووه می ده ست کیشانه ومیه له
 هه ر بنه ما و پیکاهاته یه که بناغه ی ئیناسه نیه تی
 ئینسانه، و مایه ی ده رباز بوونی تی له هه ر فرت و
 فیلیک کوت و به ندیکی قورسی نازه لیه. نه م جوړه

ئازادىيە كە تىكەلاۋى غەرىزە ئازەلىيە بىرىتتە
 لە (ئازادىيەكى دەمامكدان)، چۈنكە لە راستىدا،
 كۆيلايەتتى لە بەرامبەر ئارمىزىۋەكان و داخووزىيەكانى
 ئىنسانىيەت، تەمەنى درىزى لە رىگەى
 رووبەروو بوونەۋە لە گەل ئەوان بىردۆتە سەر تا لەو
 شالۆۋە ئارمىزىۋانە دەرباز بىت و بگاتە لووتكەى
 ئازادى ئەسل و ئىنسانى خۆى...! بەراست بۆچى
 ئىنسان لەۋەى كە پىۋىستىيەكانى ئاشكرا بىكات شەرم
 دەمكات؟! بۆچى؟! لەبەر ئەۋەى بە فىترەتتى خۆى
 ھەست دەمكات كە پىۋىستىيەكانى كە شايەنىتى
 ھەيىت يەكەمىن چىنى ئىنسانىيەتە كە رىزگار بون
 لە كۆت و بەندەكانى ئازادىيەكى راست و دروستە و
 بۆ زال بوون بەسەر غەرىزە ئازەلەيەتتەكاندا و زال
 بوون بەسەر ھۆكەرە لاۋاز و زەبۇنىيەكاندا
 ھەردوۋىكىان لە پىدەنى گەۋرەى و سەخاۋەتتە بۆ
 ئىنسان ۋەك و يەكن!

ئامىنە! چەندە بۆم قورسە تەنەت ئەگەر بە
 مېشكەدا بىت كە ئايا دەتۋانى بى سوود ۋەرگرتن
 لە ھۆكەرىكى غەيرى ياساى بگەيتە ئامانجىكى پاك و
 پىرۆز؟! چۈنكە ئامانجى پاك لە دلىكى نوۋورانى و
 روحيكى پاك گەشە دەمكات، ئەى چۆن خاۋەن ئەم
 دل و روۋە پاكە بۆ گەشتن بە مەبەستەكانى خۆى،

دەست لەم جوۆرە نیشانە وەر ئەدات و تەنانەت بە
 میشکشیدا برۆات؟! مەگەر دەکرێ بۆ روۆشتن بۆ
 روباریک لە ناو قورو سیاناوی دا برۆین بێ ئەوەی
 کە بە لاشەی ئیمەوێ بییت؟! لەسەر ئەم رێگایە
 ئەگەر هۆکاری غەیری یاسای بگرینە بەر ناخمان
 پیس و پەلە پەلای کردوو و شوینەواری ئەم
 پیسیە لەسەر روح و دەرومان ئاشکرا دیار دەبییت،
 دەگەینە ئەو ئامانجەیی کە بۆی چوین!!

نامینە! خوشکەکەم چەند جار تاقیم کردۆتەو و
 بۆم دەرکەوتوو کە لەم دونیایەدا هیچ شتێک ناگاتە
 لەزەت و خۆشی روح بە دلدانەوێ کەسیک و
 شادکردنی و یان پشت بەستن و هیوا لە دڵیدا،
 ناگات. لەزەت و خۆشیەک کە بە تەواوی بونەو
 هەستی پێ دەکەین.. ئەم لەزەت کردنە تام و چێژی
 ئاسمانی هەیە کە لە زەویدا بوونی نییە. وەک بۆی
 وەلامیکە بۆ ئەو بانگە پرگەوھەرە ئاسمانیە کە لە
 سروشتی ئیمەدا بوونی هەیە و بێ نیازە لەو
 پاداشتەکەیی، چونکە خودی ئەو چێزو لەزەتە
 باشتەیین و باشتەیین پاداشتە..!!

نامینە! خوشکە ئازیزەکەم، ئێتر لە مردن ناترسم
 گەر بە پیریشمەوێ بییت و لێی ڕا ناکەم، چونکە
 بەراستی لە ژياندا زۆر شتم وەرگرتوو (بەدەست

هیناوه) باشتر وایه بلیم به خشیومه...! جیاوای له
نیوان به خشین و وەرگرتن هه موو کات نه وهند
ناسان نییه له بهر نه وهی له دونیای روح
ههردووکیان یه که مانایان ههیه هه کاتی که شتی که
به خشیی هه نه وهشم وەرگرتوته وه! هه له بهت نه که
به و مانایه ی که که سیک شتی که به من دابیت به لکو
هه کاتی که شتی که به خشی بلیت شتی که وەرگرتووه،
واته من به نه ندازه ی که سانی که شتی که پیی داو
خوشحالم! بویه ئیت له مردن تر سیک نییه نه گهر
به ره و رووشم بیت چونکه هه شتی که له توانامدا
بیت و پیم کرابیت کردوومه وه زور شتی تر
ههیه که نه گهر زندوو بمینم پیم خوشه نه نجامیان
بدهم، به لام نه گهر نه متوانی بیکه م خه م و ناخوشی
دلیم ناگریت چونکه که سانی تر هه ن که نه نیشانه
بکه ن. نه گهر نه م بابه تانه شایه نی بوون و
مانه وهیان هه بی هه رگیز نامرن... چونکه دلنیم
که سیک که چاودیریکه ری نه م بوونه وه ره ده کات
هیچ خیری که یا خوود بیرکردنه وهیه کی به سوود
نایه لی بمریت و له ناو بجیت. ئیت له مردن ناترسم
نه گهر به پیریشمه وه بیت چونکه له ریگی خیر و
باشه دا نه وهی پیمکرا بیت و له توانامدا هه بووبیت
کردم له هه له و گوناچه کانم په شیمانم و دهیان سپیرم

بە خۆی گەورەو بەبەزمی. ئومێد بە رحم و
 بەزمی ئەو هەیه. تەنێ و گلەێ کردنی ئەو
 ناراحت نییه بۆم، چونکە ئازاردانی هەرچۆنێک
 بێت راست و بە جێیه. منیش عادیتم کردووه که
 عۆقوبەێ کارەکانم بگرمە ئەستۆی خۆم و بەرگری
 بکەم لە رۆژی دوايشدا، نەتیجەێ باش و خراپێ
 کردەوکانم قبۆل دەکەم...

ئەمريكا يەك كە من بينيتەم

ئىسلامى ئەمريكا

لەم رۇژگارەدا ئەمريكا و ھاۋرىكانى گىرنگى بە
ئىسلام ئەدەن.. نامانجى رانەگە ياندر اۋيان لە لابه لای
ئەو گىرنگىدانە، پىۋىستىيەكانيانە بە ئىسلام تا
بتوانن بەو ھۆيەوہ لە ئاسىي ناوہراستدا ھىزى
كۆمۇنىستى زۆر بکەن.. ئەمەش لە كاتىكدا ئەنجام
ئەدرىت كە رۇژئاوا بۆ خۆى لە ماوہى نۆ سەدەدا
واتە لە رۇژگارانى شەرى سەلىبى تا ئىستا لە
مىلمانىدايە لەگەل "عليه السلام"!! ئەمريكا ئەمرو
پىۋىستى بە ئىسلامە، بەو شىۋەى كە پىۋىستى بە
ئەلمانىا و ژاپۇن و ئىتالىيە.. لە كاتىكدا ئەمريكا لە
شەرى جىھانى دووہەمان ئەو ولاتانەى لە
جموجول خست.. مەر ئەمرو، ئەمريكا لەگەل ئەو
ھەموو شت و مەكەى كە ھەيەتى لە رووى ئابوورى،
چەك و چۆل و راگەياندنەى ھەول ئەدات تا ئەمانە
دووبارە بکەنەوہ سەر پى و بە ھىز بن. تا ئەوان بکا
بە كۆيەكىتى سۆفىيەت.. و بەدەر لەوہش نىيە كە
ھەر ئەم ئەمريكا يە تواناى ئەوہى بۆ فەراھەم
بىتەوہ، تا ئەم ولاتانە لە دواى گەيشتن بە

ئامانجيان، دووبارە لە جموجۆليان بخت، لە هيج شەپكدا دەست ناپاريزى و مەخابنى بۆ ناخوات.. بۆيە ئيسلامىك كە ئەمريكا لە رۆژھەلاتى ناوھراست گىرنگى پى دەدات، ئيسلامىك نىە كە دژى داگىر كەر بچەنگىت.. وە نە ئيسلامىكىشە كە دژى ستەمكاران بچەنگىت.. بەلكو ئيسلامىكە كە تەنيا لە بەرامبە كۆمىنىست بوەستى.. ئەو نايەوى كە ئيسلام دەسەلات بگريته دەست.. وە نەشيتوانىو بەرگەى ئەو جۆرە ئيسلامە بگريت.. چونكە كاتى كە ئيسلام دەسەلات دەگريته دەست، ئەوا نەتەوھەكان بە شىوھىەكى تر پەرورەدە دەكات.. لەو كاتەدا ئيسلام فيرى نەتەوھەكان دەكات كە توانا و نامادەبوون لە بەرامبەر دوژمن، وە بەدەستھيئانى پيئەدەوايستىھەكانى شەپ بۆ مەملانى لەگەل دوژمن پيويستە.. نەتەوھەكان فير دەكات كە راوانانى داگىر كەران لە ولاتدا فەرزە، ئەو فيرى نەتەوھەكان دەكات كە رژیمی ھاوبەشى كۆمونیستی ھاوړی لەگەل رژیمی داگىر كەرى رۆژئاوای، ھەردووکیان زاوڵى ھەموو ولاتان، ھەردوو دوژمنى ولاتان و ھەردوو ك دەسپريزى بۆ سەر مەروفايەتى "ئادەمىيەت".. لە سەر ھەمان مەبەست ئەمريكا و ھاوړىكانى لە رۆژھەلاتى ناوھند

ئىسلامىكى ئەمىرىكايان دەۋىت.. ھەر لەم
 رۆزگارەشدا كە دەنگى ئىسلام لە ھەر شوئىنك
 بلىندە.. لە بلاۋكرامكانى مىسر و لەوئ قسە لەسەر
 ئىسلامە.. وە بابەتە دىنيەكان لاپەرەكانى تەواو
 رۆژنامەكان و گوڤارمكانيان پەر كردووہ.. تەنانت
 ھەندئ لە بلاۋكراموش كە بۇ رۆژىكىش ھىچى
 بلاۋنەكردۆتەوہ تا بگات بەوہى ئىسلامناسى و
 ئىسلامدۆستى نیشان بدات.. ئەوان لەبارەى
 ئىسلامەوہ دەنووسن و .. بە ئىسلامدا ھەلدەلئىن..
 ھەندىك لەو بلاۋكرەوانە ئەمىركايىن.. لە مىسر
 كتيبخانە و چاپخانەيان ھەيە.. وە مانگانەش
 يەكك لە بلاۋكرەوانەكانىن بە بابەتئى تايبەت
 ديارى دەكەن، ئەوان لە ناكاو تىگەشتن كە ئىسلام
 پيويستە ھەندئ بابەتى سەرەكى ببىتە ھەندىك لەو
 كتيبانەى كە مانگانە بلاۋى دەكەنەوہ.. ھەندئ لە
 نووسەرانى بەناوبانگ كە لە نووسين و راگەياندندا
 بە سوودى ھىزى ھاوپەيمانى دژى ئەلمانى نازى لە
 شەرى جىھانى، شەو و رۆژيان كردبوويە يەك، كە
 بابەتى ئىسلامى كاريگەريان دەنووسى.. وە
 بەتەنھاش سەرکەوتنى ھىزى ھاوپەيمانى،
 ئىسلاميان لە بىرکرد.. دووبارە دەستيان كردووہ بە
 پيدا ھەلگوتن بەسەر ھىزى ھاوپەيمانى دا. ئەوان

لەم رۆژگارمدا روویان کردە ئیسلام و وە بە سوودی ئیسلام دەنووسن.. وە زانایانی ئەمڕۆ لە فەش و فالدان و خەریکی پیاھەڵدانى کۆشكى پاشایەتین.. وە لە راگەیانندنەکانى خۆیان پێشپڕکى لە نیوان ئیسلام و کۆمۆنیست دەکەن.. کە خەلاتى گەورە بۆ براوەکان دادەنێن بە شیوەیەکی تایبەت. بەلام ئیسلامىک کە دژى داگیرکەر بجەنگى- کە ئەوەشى لى داوادمکرىت تا لەگەڵ کۆمۆنىزم بجەنگى- ئەو ئیسلامە کەس قەسە لەسەر ناکات.. وە ئیسلامىک کە لەسەر کاروبارى ژيانى دەسەلدارەتیەت بێت، لە سەر ئەو ئیسلامەش کەس لەسەر نانوسیەت. بى منەتە لەوەى کە سەبارەت بە چۆنیەتى مەنعى سکپرى لى پېرسى.. بى منەتە لەوەى کە حوکمى چوونە ناو پەرلەمانى ئافەرەت جییه.. راستە کە لە ئیسلام پېرسى دەست نوێژ چۆن دەشکى.. بەلام هیچ کاتىک نابى بەدواى کاروبارى کۆمەلایەتى و ئابووریمان و رژىمى مالیمان لەسەر کام بنەرەت و بنجینه دابنێین.. نابى لە ئیسلام پېرسى کە رژىمى سیاسى و نەتەوەییمان چۆن بێت.. ئەو فتوایای لە نیوان نەتەوەى ئیمە و داگیرکەر هەیه نابیت لە ئیسلام پېرسى.. ئیسلام و دیموکراسى، دادپەرورەى ئیسلامى، چاکە لە ئیسلامدا.. ئامانە بابتاننێکن کە

ھىچ باكى نىيە كە ئەگەر سەرەبابەتى بابەتتەك ياخود كىتەپتەك بىت. مەگەر ھاكىمىيەتى ئىسلام، شەرىئەتى ئىسلامى، ھەول و كۆش بۇ سەرگەوتنى ئىسلام.. لەم بابەتەندە ناپىت كەس قەسە بىكات و نە كەستەكىش لەسەر بنووسىت و نە فتاویەك لەو بارمە ھەپەرسى. پاشان ئەوانە تىگەشتەن كە لە ئىسلامدا رۇئىمى مالى ھەيە كە ناوى زەكاتە و گەر ئەو بىرۋىلەۋرە لە بىرگەرۋە لە رۇزەلەت دووبارە سەرھەلەداتەۋە، دەتوانى بېتە ھۆى سەددىك لە بەردەم زۆربوونى كۆمەلگەى كۆمۈنەزىمى..

بۇ ئەمەرىكا، نەك بۇ خوا

ئىمە ئاگادارىن كە "عبدالحميد عبدالحق" ۋەزىرى كاروبارى كۆمەلەيەتى ئەو كات، كاتى دەۋىست كە باسى زەكاتى لەبىرگەرۋە بىكات و دووبارە زىندوۋى بىكاتەۋە.. ۋە ئەو بابەتەش لە پەرلەمانە دەستكردەكەى ئەو كات باس بىكات.. ھەموو گەرەبەرپەرسان دەكەۋتەنە لۆمە كەردنى.. لەكاتىكدا كە ئەو ۋەزىرى كاروبارى كۆمەلەيەتى بوو!! كاتىك كە ئەمەرى زەكات لە لایەن خواۋ بىت ھەموو بەرپەرسان و خواۋەن دەسەلەت ھەلدەستەنە سەر پى بۆى. بەلام كاتىك ئەمەرى زەكات لە لایەن ئەمەرىكاۋە بىت ھىچ كەسەك جورئەتى نىيە بچوكتەرن

كاردانهوۋە لە بەرامبەرى نیشان بدات. بەو ھۆيەوۋە
 لىژنەيەكيان پىكھينا لە مامۇستايانى "پوھنتون" و
 ھەندىك لە زانايانى ئەزھەر و ھەندىك لە كەسانى
 دەسلەتدار تا لە ديار دەى تەكافولى كۆمەلەيەتى و بە
 تايبەت زەكات بكوئەنەوۋە.. ئەو ھەش نەك بۇ خوا، نەك
 بۇ گەياندىنى بە بىچارەكان و نە بۇ نىشتيمان
 دۆستى.. بەلكو لەبەر ئەوۋى ئەمريكا ناوا دەيەوۋى.
 لەگەل ئەو ھەدا زۆربەى ئەو ئەنجومەنە زۆربەيان لە
 گەورەكان و دەولەتمەندەكان بوون.. لىكوئەنەوۋە لەو
 كاروبارە خەتەرلىكە بۆيان كە ھەر شەيە بۇ سەريان
 و ئەو سەرمایەى ھەيانە دەيخاتە ژىر پەرسىيارەوۋە..
 گەر ئەمريكيەكان ھىكمەتى زەكات و تەكافولى
 كۆمەلەيەتيان بە شىۋەيەكى سەرەكى وەرگرتايە و
 بيانزانايە.. رژىمەكانى رۆژھەلاتى ناوەند وای
 لىبكات كە ئەو ئەمرە "مېدا" دووبارە دەست پى
 بكاتەوۋە و لەسەر ھەموو جى بە جى بكرىت.. لە
 بەر ئەوۋى لە بەرامبەر بلاو بوونەوۋەى كۆمونيستى،
 رىگر لەمە باشترى لە بەردەست نىيە. ژيانى
 جىنايەتى كە رژىمى كۆمونيستى كە ئەبەدەن لە بۇ
 رىشەكەشكردنى ئەو جۆرە ژيانە دروشم بەرز
 دەكاتەوۋە ھەموو بەلەنگاز و دەولەتمەندىك دەخاتە
 گۆرپكەوۋە، بە خىراى لە نىۋان نەتەومكانى

رۆژه لاتى ناوهند كه له ژيانى چىنايه تى دهنالين
 زوو بلاو دمبىته وه. وه تهنه رىگايه كه نه مريكا
 بتوانى بهو هويه وه ببىته رىگر له بلاو بونه وه
 كومونىستى له نيوان نهته وه نه دارمكاني رۆژه لاتى
 ناوهند، ههر نهو رىگايه زىندوو بوونه وهى رژىمى
 تهكافولى كومهلآيه تى ئىسلاميه كه له زهكاتدا
 شاراو ميه. دواى نهو نهجومه نهى كه باسكرا كه چى
 بكهين تا خويان لهو كۆسپه رزگار بكهن و به
 سهلامه تى دهرچهن. ئاليردها دهست دهكهن به فيل
 كردن، نه مريكيه كان نابىت له هه موو نه ئىنييه ك
 بزنان، بهو هويه وه سوود له كارامه تى شهيتانيه تى كه
 هه يانه وه رده گرن.. له كۆتاييدا ئالوگۆركى پى
 دهكهن.. هه ندىك كه ئىسلام له ئه مرى زهكاتدا له
 سهرووى راسولال دايناهو ديارى كردوو له ئى كه م
 دهكه نه وه.. به كورتى دهستوورى زهكات بهو شيوه
 نيشان ئه دات كه هه ندىكى زۆر بى نرخاندنه و كه
 شايه نى باسكردن نيه له بنه رته تى سه رمايه كه
 ده يگرى.

وه بۆشيان شايه نى قبولكردن نيه كه برپوا به
 نيوه تى قورئانىش بكهن.. وه به نيوه كه تى تر برپوا
 نهكهن، وه له فروشتنى ئايه تى قورئان له به رامبه ر
 هه ندى پارمى كه م هه م ئاشنايان نيه وه،

چاگەكارىشن!! ئەمانە لە بنەرەتى يارىەگە تى
 ناگەن و ئەمريکاش لە نامانجەگەيدا بە راستگۆ
 دادەنئين، تا ئىستاش زۆر پى داگرى دەگەن کە
 ھەموو نەينىيەكى تەکافولى کۆمەلايەتى لە ئىسلامدا
 و دەستوورى زەکات لە ئىسلامدا بەو شىوہ
 بنەرەتيەى کە لە لایەن خواى گەورەوہ ھاتۆتە
 خوازەوہ لەگەل ھەموو روونکردنەوہيەكى
 فەلسەفەگانى پيشکەشى ئەمريکايەگانى بکەن.. وە
 لای بەرامبەر ئەوانەى دژين لەگەل ئەم رایەدا لە
 کيشمەکيشى تووندان لەگەل ئەوانەى تردا.. کە
 تەنھا خواى گەورەش دەزانى دەگەنە چى ئەنجامىک.
 ئەمە ھەموو بەدبەختیە. بەلکو ھەمووى لە
 تياجووندايە.. مەگەر جيگای خوښحالى ئەوہيە کە
 ئىسلام ھاورپيانىكى ھەيە.. ئىسلام کەسانىكى
 ھەيە کە تەنھا لەبەر ئەو ھەول ئەدەن.. کەسانىک
 کە لە ئىسلامدا لە بەرامبەر داگرکەر و کۆمۆنىستى
 و ھەموو ستەمکارىک بە يەکسانى بەرگرى دەگەن و
 ھەموويان بە يەک چاو تەماشە دەکەن.. کەسانىک کە
 دەیانەوى کە ئىسلام لە ژينى خویدا و لە کۆمەلگە
 دەسلەتدار بىت تا بەرھەمى ھەبىت.. کەسانىک کە
 دۆستى دەستکردى چەلیپای "خاچى"، ئەوان
 ناخەلەتینى و دەشزانن کە ئەم

چەلىپايانە "خاچيانە" نۆ سەدە لە مەملانیدا بوون
 لەگەڵ موسلمانان.. بۆيە هيچ کاتيک نابن بە هاوړی.
 خوشەويستانى "هاوړپيانى نيسلام" هيچ کاتيک لە
 پيچ و پەناى نيسلام سوودى تايبەتى خوڤان ناوړ.
 ئەوان لە نيسلامدا دادپەرورەدى کۆمەلایەتیهکى
 تەواويان دەوێت.. ئەوان نيسلام ناکەن بە ناميرىک
 بۆ خزمەتى داگیرکەر و ستەماکاران.. ئەوان نيسلام
 بە مايەى سەربەرزی و ريزى خوڤان دەزانن. ئەوان
 نيسلام وەك بانگەشەى وەرناگرن، بەلکو نيسلام بە
 ئاسمانى ريگەى بەرگرى و مەملانى و بەرزخوазى
 دادەنێن. بەلام ئەوانەى کە نيسلام وەك ناميرىک بۆ
 بازرگانى و بەدەستهياننى چيژى دونيا وەردەگرن،
 کەسانىک کە دين وەك يارى و گەمە وەردەگرن و
 کەسانىک کە سوچ وکەنارى رۆژەلاتى ناوەند، دين
 وەك رزق و فتوا، کە وەك ناميرىک دەدەنە پال
 سوودى تايبەتى خوڤان، ئەمانە هەمووى وەك
 چيلکەپەکن لە سەر رووى ئاو کە لە کاتى جوولەى
 ئاو کە لە سەرچاوەى ئەسلىيەکەى لەگەڵ باقى
 بيسيهکانى و ناپاکيهکانى تر لە سەر رووى ئاو کە
 دەشاردريئەوه!! وە دووريش نيه کە ئەو کاتەى کە
 ئاو کە لە ئاو و ئەسلىيەکەى خوڤى دەست بە
 جوولە بکاتەوه.. زوو تر لەوهى کە هەندىک وا گومان

دەكەن.

(انهم يرونه بعيدا و نراه قريبا)

خوای گەورە لە حاڵی ئەوانەى كە روژی دوایی بە
دوور دەبینن بەو شیوە فەرمووێهتی.. ئەوان ئەو
دوور دەبینن، لەكاتێكدا ئەو نزیکە.

(وعد الله الذين آمنوا منكم و عملوا الصالحات
ليستخلفهم فى الارض كما استخلف الذين من
قبلهم و ليمنكن لهم دينهم الذى ارتضى لهم و
ليبدلنهم من بعد خوفهم انما يعبدوننى لا يشركون
بى شيئا)

خوای گەورە برپاری داوێ كە كەسانێك ئیمانیان
هێناوێ لە ئیوێ و كردهوێ چاكیان ئەنجام داوێ كە
ئەوان دەكەینە جێگرى سەر رووی زهوى وهك
ئەوانەى كە پێش ئەمان پێمان بەخشی بوون وه
دينێك كە ئەو بۆيانى هەڵبژاردووێ ئەو دینهى
ئەوان بۆيان زāl و تهواو و دمهسلاتدار دهكەين..
ترس و دلەپراوكێيان بە ئەمن و ئاسايش
دەگۆڕینهوه.. ئەوان تەنیا عیبادەتى ئێمە دەكەن.. و
هیچ شتێكیش ناكەن بە شەريك لەگەڵ من.

پارچە شەریکی سەید قوتب

اخى انت حر وراء السدود

اخى انت حر بتلك القيود

ئەى بىرام! تۆ لەپشت ئەم دىوارانە نازادى، لە گەڭ
بوونى ئەم كۆت و بەندە سنوورداركرائەدا نازادى!

اذا كنت بلله مستعصما

فما ذا يضرك كيد العبيد

چۆن پشت بە خوا بىهستى، ئىتر فىلى بەندەگان چ
زىانىكت بى دەگەپەنن؟

اخى هل تراك سئمت الكفاح

والقيت عن كاهليك السلاح

بىرام! وا دياره كه لە جەنگ ماندوو بووى و چەكت لە
شانت فرى داوه؟

فمن للضحاح يا يواسي...الجراح

ئەى باشە كى يە قوربانيان سەبوورى بدات و
برىنەگانيان هەتوان بكات و

ويرفع رايتها من جديد

دووباره ئالاکەيان بخاتەوهو سەر نەتزاز

اخى انى اليوم صلب المراس

ادك صخور الجبال الرواس

برام! من ئىمپۇ بەھىزو توانام، پارچە بەردى بەھىزى و

دامەزراوى كىۋەكان لى ي دەدەم و وردى دەكەم

غدا" ساشىح بفاس الخلاص

رووس الافاعي الى ان تبيد

سېھى بە تەور سەرى "ئەفعىي" ەكان پان دىكەمەۋە تا لە

ناو بچن

اخى ان ذرفت علي الدموع

و بللت قبري بها في خشوع

برام ! گەر لە سەر گۆرەكەم فرمىسكت رزان و بەو

خشوعەۋە تەپت كرد

فاوقد لهم من رفاقي الشموع

وسيروا بها نحو مجد تليد

لە ئىسكە وردەكانم مؤمانىك دروست بكە و مەشعەلىكى

لى دروست بكە و بەرپەرۋوى بپۆن

اخى ان نمت نلق احبابنا

فروضات ربي اعدت لنا

برام! نەگەر بىرم دەچمە دىدارى دۆستانم و باغەكانى

پەرۋەردگار بۆمان نامادە،

و اطيارها رفرفت حولنا

فطوبى لنا في ديار الخلود

و بالئدمكانى بۆمان بالئدەگرنەووە و بۆيە خوۆشى بۆ ئىيمە

لەسەر زەمىنى ھەتا ھەتاي

اخى اني ما سئمت الكفاح

و لا انا القيت عني السلاح

برام! من لە جەنگ "رۆبەرپووبوونەووە" ماندوو نەبووم و

جەكم لەسەر شانم دانەناوە..

فان انا مت فاني شهيد

وانت ستمضي بنصر جديد

برام! ئەگەر من مردم بەراستی شەھیدم و تۆش بۆ

سەرکەوتنى تازە دەجیتە پێش

ساڤار لکن لرب و دين

و امضي علي سني في يقين

بەمزوانە تۆلە دەکەمەووە لە بەر خاتری خوا و

دینەکەم "نەك خۆم" لەسەر رینگای خۆم بە دۆنیای و

یەقینەووە دەجمە پێش

فاما الي النصر فوق الانام

واما الي الله في الخالدين

یان بەرەووە سەرکەوتن بۆ ھەموو دونیا، یان بۆ لای خوا

لە بەھشتدا لەگەڵ "مانەوہوان" لەویدا

چہند وتہیہ کی سہید قوتب...

بیرو و ہزرو ووتہ کانمان وکو لاشہیہ کی مردوون کہ
 دہمیننہوہ، تا ئہ و کاتہی کہ لہ ریگایدا گیان
 دہبہ خشین و بہ خوینی خومان ناویاری دہکہین کہ
 لہ و روومو گیان دہکہویتہ بہریان و لہ نیوان
 زیندوویندا دہژین..

.....
 ئہم قورئانہ نہینی خوی تہنیا دہداتہ ئہوانہی
 دہجہنگن و خہباتی گہورہی لہ پیناودا دہکہن.

.....
 ئہوانہی کہوا گومان دہبہن بہ ئینکاری کردن و
 بچوگردنی خوی گہورہ بتوانن خویان بہرز
 بکہنہوہ، کہسانیکی بی نرخ و کہمن کہ دیدو
 بوچوونیان ئہوہندہ کورته و سنووردارہ کہ بہر پی
 ی خویان بہ زہمہت دہبینن

.....
 بی گومان ہر وتہیہ کہ زیندوو ماوہتہوہ، گیانی
 دلئینسانیکی گرتوہ!!

.....

سەید قوتب.....
 ھەرگیزا و ھەرگیز ئىسلام نەيويستووھ خەلکی
 ناچار بکات عەقیدەى ئىسلامى و مەربگرن.. بەلام خۆ
 ئیستا "عەقیدە" نییه. بەلکو ئىسلام رزگارکردنى
 مەرفۇقى لە مەرفۇپە رەستى..

.....
 ئەم قورئانە نەيىنى خۆى تەنیا دەداتە ئەوانەى
 دەجەنگن و خەباتى گەورەى لە پیناودا دەکەن.

.....
 بیرو و ھزرو ووتەکانمان وەکو لاشەپەکی مردوون کە
 دەمپننەو، تا ئەو کاتەى کە لە رینگایدا گیان
 دەبەخشین و بە خوینى خۆمان ئاویاری دەکەین کە
 لەو رووھو گیان دەکەوێتە بەریان و لە نیوان
 زیندووینادا دەژین

دەفەکان بە تەنیا ھیچیان پى ناکرئ.. کتیبیش بە
 تەنیا ھیچی پى ناکرئ.. تەنانەت گەر کە سیکیش
 بێت!! بیر و بۆجوونەکانیش ناژین تاوھکو نەکرین
 بە کردار!!

.....
 نەتەوھى موسلمان ((زەویەك)) نییه کە نەتەوھى
 موسلمانانى تێیدا بژی و ((گەلێك)) نییه کە باب و
 باپیرانیان سەدەیک لە سەدەکانى میژوو کە بە
 دەستوورى ئىسلامى تێیدا بژین.. ((نەتەوھى
 موسلمان)) کۆمەلە کەسانیکن ژانیان و وینایانیان و

سەید قوتب.....
 کاروباریان و دەستووریان و بەهاکانیان لە پرۆگرامی
 ئیسلامەو دەبێ!!...

.....
 ھەر خەفلەتی جەماوەر بوو لەو سەردەمەدا
 فیرعەوونیشی سەرلێشیواو کرد و فریودا.. بەراستی
 هیچ شتێک بە ئەندازەی خۆخافکردن و خۆبێ
 ناگای تاغیە زەمانە یاخی ناکات.. چونکە ئەو
 دەبێئێ ھەرچی دەتێ و ھەرچی دەکا ھەر فەرمان بە
 جێیە.. ساتی دەبێئێ ھەمووان پشتیان بۆ
 دانواندووہ.. ئیتر زۆر بە ئاسانی سواری پشتیان
 دەبێ.. دەبێئێ ملیان بۆ دانواندووہ و سەریان شۆر
 کردووہ، ئیتر ئەوانیش زیاتر زال دەبن و گەلیش
 عیززەتی خۆی لە دەست دەدا و ئەمیش یاخی تر
 ئەبێ و ئەوانیش ریسواتر ئەبن و لە ئەنجامدا
 ھەردوولاشیان تیا دەچن.

.....
 لە بیروباوەری ئیسلامیدا گوناھی بۆماوەیی((کە لە
 ئادەم و ھەوا بۆ ئەوکانی مابێتەوہ))بوونی نییە.
 بەلکو ئیسلام بیروباوەری وایە کە ھەر کەس
 بەرپرسی کار و ڕەفتاری خۆیەتی و گوناھی ھەر
 کەسێک پەیوەندی بە خۆی
 خۆیەو ھەیە و بۆ ھەموو کات دەرگای تۆبە
 کراومیە!!...

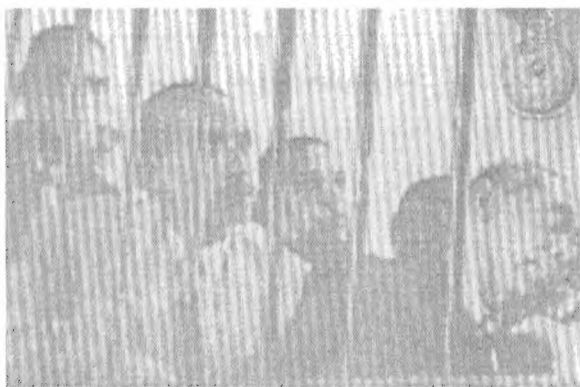
سهید له تهمه‌نی لاوتیدا

سهید له رینگای دادگادا

سہید لہ ناو دادگادا و لہ کاتی دادگایکردنیدا

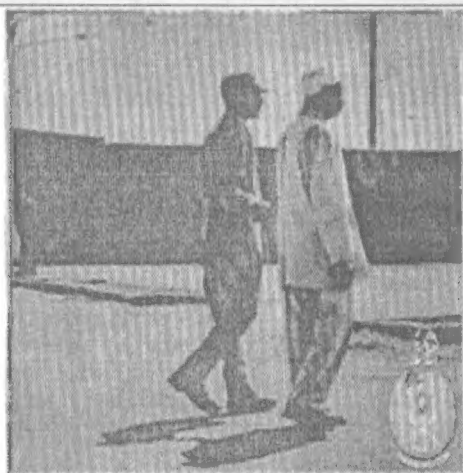
سہید لہ ناو قمطہ سی دادگادا

سہید قوتب

سەيىد لە ژيەر چاودێريدا

سەيىد بەرھەو پەتەى سەدارە

لهم روژگارهدا نه‌مريکا وه‌اورپکاني
گرنگی به ئيسلام ده‌دهن.. نامانجی
رانه‌گه‌يان.....دراويان له لابه‌لای نه
گرنگيدانه، پيويستيه‌کانيانه به ئيسلام تا
بتوانن به وه هه‌ويه‌وه له ناسیای ناوه‌راستدا
هه‌يزی کو‌مو‌نيس‌تی زو‌ر بکه‌ن.. نه‌مه‌ش
له کاتي‌کدا نه‌نجام نه‌دری‌ت که روژئاوا بو
خو‌ی له ماوه‌ی نو‌سه‌ده‌دا واته له
روژگارانی شه‌ری سه‌لیبی تا ئیستا له
مەملانێ دایه له‌گه‌ل "عليه السلام"!!

